

Sluttrapport

Evaluering av stipend for høyere utdanning

Prosjekteier:
Sametinget

Prosjektleder:

Konsulentselskapet Noodt & Reiding AS

Dato:

11. november 2016

Versjon:

1.0

1 Innhold	
2	Innledning 4
3	Mål 4
4	Sammendrag..... 5
5	Bakgrunn..... 6
5.1	Samisk høyere utdanning..... 7
6	Metode 8
7	Om stipend for høyere utdanning..... 9
8	Oppsummering av intervjuer med stipendmottakere 11
8.1	Om informantene 11
8.2	Hvor kjent er stipendordningen?..... 11
8.3	Stipendets betydning for utdanningsvalg og karriere..... 11
8.4	Synspunkter på eventuell innføring av pliktår som del av stipendordningen 13
8.5	Informantenes forslag til forbedring..... 14
9	Oppsummering av elektronisk undersøkelse blant stipendmottakere 15
9.1	Om undersøkelsen 15
9.2	Distribusjon av undersøkelsen og svarstatistikk..... 15
9.3	Respondenter 16
9.4	Informasjon om stipendordningen 19
9.4.1	Utvalgte kommentarer..... 20
9.5	Respondentenes stipend..... 21
9.6	Stipendordningens betydning for mottakerne 22
9.6.1	Tydelige funn 23
9.6.2	Utvalgte kommentarer angående hvordan stipendordningen har virket for respondentene..... 24
9.7	Stipendordningen generelt 25
9.7.1	Tydelige funn 26
9.7.2	Utvalgte kommentarer angående stipendordningen 26
9.8	Utfyllende kommentarer angående stipendet. 28
9.8.1	Utvalgte kommentarer: Hvordan påvirket stipendet ditt studievalg? Var det viktig for deg å velge ett av Sametingets prioriterte studieområder som ga rett til stipend? Hvis du var i tvil om studievalget, var stipendet avgjørende? Beskriv hvorfor du valgte som du gjorde! 28
9.8.2	Kommentarer: Hvor viktig var størrelsen på stipendet? Hvordan har stipendet påvirket din studenttilværelse? Beskriv! 32
9.8.3	Utvalgte kommentarer: - Hvor stort må stipendet fra Sametinget være for at det skal ha avgjørende betydning for at studenter skal velge en av de prioriterte utdanninger fra Sametinget. Kommenter og angi gjerne beløp pr. semester! 36
9.9	Vurdering av pliktår/plikttjeneste..... 41
9.9.1	Tydelige funn 42
9.9.2	Utvalgte kommentarer - Har du f.eks. innspill på alternative plikttjenester?..... 42
9.10	Forbedringsforslag 45
9.10.1	Kommentarer: Har du forslag til hva Sametinget kunne gjøre for at stipendene kan treffe enda bedre enn i dag for å rekruttere samiske fagfolk til ditt fagfelt?..... 45
9.11	Alternative tiltak 49
9.11.1	Utvalgte kommentarer: Har du forslag til alternative tiltak som Sametinget kunne gjennomføre i stedet for å dele ut stipend? 49
10	Sammenlignbare stipendordninger 52
10.1	Nordland fylke 52

10.2	Seminarii Laponici	53
10.3	Joho Niillas stipeanda.....	53
10.4	Kortidsstudiebidrag för studier i samiska.....	54
11	Oppsummering av funn	55
11.1	Stipendets betydning for studentenes valg av studieretning.....	55
11.2	Sammenheng mellom stipend og yrkesaktivitet	56
11.3	Holdning til pliktår/-tjeneste	57
11.4	Andre rekrutteringstiltak.....	58
12	Anbefalinger	59
12.1	Informasjon/Markedsføring	59
12.2	Pliktår/-tjeneste	60
12.3	Valg av prioriterte yrker/størrelse på stipend	60
12.4	Vurdere alternative rekrutteringstiltak.....	61
13	Kilder.....	62

2 Innledning

Sametinget avsetter i sitt årlige budsjett midler til stipend for høyere utdanning.¹ Målet med ordningen er flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse. Det gjøres årlige prioriteringer av hvilke utdanninger det kan søkes stipend til. Per i dag utdeles det ca. 300 stipend årlig.

Det overordnede målet med stipendordningen er: «Flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse». Kriteriet for måloppnåelse er definert som andel stipendmottakere som har avlagt eksamen i henhold til tildelte stipend.

Siden det i Norge ikke finnes noe etnisk register som gir direkte data om utdanningsvalgene til samisk ungdom, er det vanskelig å si noe om effekten av stipendordningen uten å gjøre egne undersøkelser. Det er rimelig å anta at ordningen har hatt en positiv effekt. Likevel vil faktorer som stipendets størrelse, generelle utdanningstrender og hvor godt kjent ordningen er blant målgruppen kunne ha innvirkning på hvor godt ordningen treffer. Sametinget har derfor ønsket en ekstern evaluering av stipendordningen. Evalueringen dekker perioden 2005-2016.

Denne hovedrapporten framstiller resultater fra evalueringen, og avslutningsvis presenteres anbefalinger for hvordan stipendordningen bør innrettes i fremtiden.

Evalueringen er gjennomført av konsultentselskapet Noodt & Reiding AS i samarbeid med Proba samfunnsanalyse og Johan Ailo Kalstad som underleverandør. Oversettelse mellom norsk og samisk er utført av Ellen Oddveig Hætta.

Prosjektperioden hadde varighet fra juni til oktober 2016.

3 Mål

Formålet med evalueringen har vært å vurdere måloppnåelse og forslag til eventuelle endringer i forhold til dagens ordning. Sametinget har formulert følgende problemstillinger:

- Hvorfor har studentene valgt som de har gjort?
- Har stipendet vært en avgjørende faktor for å velge studiet?
- Er størrelsen på stipendet av betydning?
- Er stipendmottakerne etter endt utdanning yrkesaktive innenfor den utdanningsretningen det er ytt stipend til?
- Hvordan stiller respondentene seg til forslaget om pliktår for lærer- og barnehagelærerstudenter som mottar stipend fra Sametinget?
- Vil innføring av et pliktår ha konsekvenser for søknad om stipend til de aktuelle utdanningene – og i tilfelle hvilke (for eksempel skifte av studieplaner)?
- Er det andre rekrutteringstiltak Sametinget burde velge framfor stipend?

¹ Totalbudsjett for 2015 på 2,9 millioner kroner.

4 Sammendrag

På forespørsel fra Sametinget har Konsulentselskapet Noodt & Reiding AS i samarbeid med Proba samfunnsanalyse og Johan Ailo Kalstad gjennomført en evaluering av Sametingets stipend for høyere utdanning. Stipendet blir utdelt til studenter på prioriterte utdanninger med mål om å sikre flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse. Evalueringen omfatter perioden fra 2005 til 2016. Antall søkere og antall tildelinger i perioden har økt betydelig. I 2006 ble det gjort 18 tildelinger, og i 2015 var antallet økt til 278. Budsjettet har økt fra kr. 400.000 i 2006 til kr. 2.850.000 i 2015. Størrelsen på stipendene pr. tildeling har i samme periode gått ned. Den gjennomsnittlige tildelingssummen i 2006 var kr. 22.200 og i 2015 var den redusert til kr. 10.400.

Prosjektet har kontaktet et utvalg stipendmottakere på telefon, samt gjennomført en elektronisk undersøkelse blant et større utvalg på ca. 450 stipendmottakere.

Evalueringen viser at stipendet i begrenset grad har betydning for studentenes valg av hovedstudieretning. Stipendet har en positiv medvirkning for de som velger språkstudier i tillegg til sin hovedutdanning eller som deltidsstudier i tillegg til jobb. For noen har også stipendet betydning for at de i større grad ønsker å fortsette i en studieretning som de har påbegynt. Stipendet oppfattes som veldig positivt, og det forenkler studentenes hverdag i og med at stipendet er stort nok til å dekke utgifter til bøker, reiser og andre praktiske behov.

Halvparten av respondentene gir tilbakemelding om at de ikke visste om stipendordningen da de søkte om plass ved studiet sitt. De fleste har oppgitt at de fikk vite om stipendsordningen på studiestedet, og da gjerne litt ut i utdanningen. Sosiale medier er i veldig liten grad brukt til å spre informasjon om stipendordningen.

Studentene begynner i stor grad å jobbe innen det yrket de har fått stipend til, og trenden fortsetter også for de som har jobbet noen år. En veldig stor prosentandel av stipendmottakerne benytter samisk språk- og kulturkompetanse i jobben.

Evalueringen konkluderer med at stipendordningen for høyere utdanning anbefales videreført. Forslag til forbedringer og tiltak er gjort innenfor fire områder:

1. Forbedre informasjon/markedsføring
2. Innføring av pliktår/-tjeneste
3. Valg av prioriterte yrker kontra størrelse på stipend
4. Vurdere alternative rekrutteringstiltak

5 Bakgrunn

Sametinget etablerte i 2005 stipendordningen til studenter som tar høyere utdanning på samisk for å stimulere til flere fagpersoner som snakker samisk og flere med kunnskap om samisk språk og kultur.²

Stipendordningen ble etablert på bakgrunn av et politisk mål om å styrke samisk språk og kultur. I St.meld. nr 34 2001-2002:31 står følgende:

Det er et mål å styrke samisk utdanning og forskning, øke rekrutteringen av samiske studenter og gi økt kunnskap om samiske samfunnsforhold og samisk kultur som ledd i en helhetlig kompetanseoppbygging. Spesiell vekt vil bli lagt på bevaring og styrking av det samiske språket som en grunnleggende forutsetning for selvforståelse og identitet og forankring i eget samfunn (St.meld.nr 34 2001-2002: 31).

Bakgrunnen for stortingsmeldingen var NOU (2000:3) som tydeliggjorde at det samiske samfunnet "er avhengig av at befolkningen har adekvat kunnskap og kompetanse på alle samfunnsområder".³

Det har vært stor mangel på personer med kompetanse i samiske språk på alle nivåer i Norge (St.meld.nr 28 2007-2008). Nordlandsforskning (2012) fant at det er særlig behov for fagpersoner som kan snakke samisk i helse- og opplæringssektoren.⁴ I 2011 la regjeringen frem en Nasjonal rekrutteringsstrategi for samisk utdanning. Denne ble evaluert i 2014 og konkluderte blant annet med at rekrutteringen til samisk må starte tidlig hvis man skal lykkes med å få flere til å ta samisk høyere utdanning. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at både antall barn i samiske barnehager og antall samiske barn i barnehagen i perioden 2005-2014 har vært synkende.⁵ Mens det i 2005 var henholdsvis 1221 og 1044, var antallet i 2014 redusert til 899 og 688. Utdanningsstatistikken fra SSB viser at den samme tendensen gjelder antall elever med samisk språkopplæring i barneskolen. Trenden viser også at det blir færre elever som har samisk som opplæringsmålform i grunnskolen. Det totale antallet elever med samisk språkopplæring i grunnskolen i 2014 var 2927. Årlig er det omtrent 450 elever som får samisk opplæring i videregående skole (KD 2011).⁶

Disse tallene viser at rekrutteringsgrunnlaget blant samisktalende til høyere utdanning er relativt lite. Stipendordningen for høyere utdanning rekrutterer ikke samisktalende studenter alene, men tallene illustrerer allikevel grunnleggende utfordringer for rekrutteringen til samisk utdanning. Det er etablert stipender som skal bidra til at elever tar videregående utdanning

² St.meld. nr. 7 (2006-2007) *Om Sametingets virksomhet i 2005*. Stipendet gikk det første året til fagområdene barnehage og opplæring, samt høyere utdanning i samisk.

³ NOU (2000:3:91) Samisk lærerutdanning.

⁴ NF-rapport nr. 7/2012 Samisk Språkundørsøkelse 2012.

⁵ SSB (2016/5) Samisk statistikk 2016.

⁶ Kunnskapsdepartementet (2011: 37) *Nasjonale rekrutteringsstrategi for samisk utdanning. Strategi 2011-2014*.

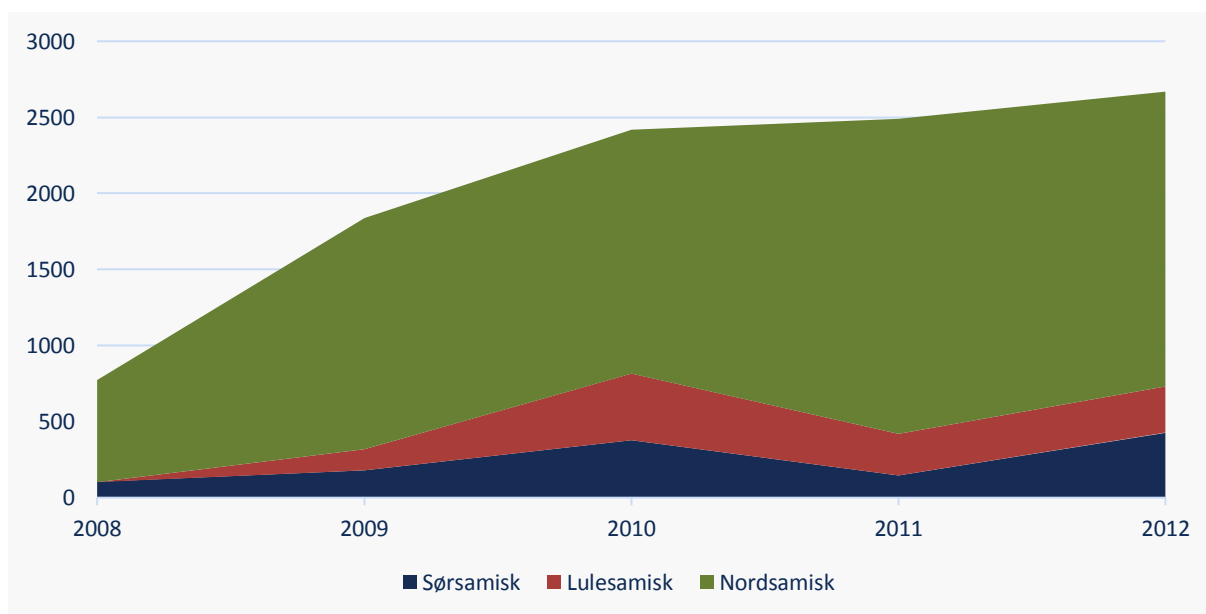
med samisk i fagkretsen. Stipendiet er på 10 000 kroner for samisk som førstespråk (KD 2011).⁷ Det er grunn til å tro at det vil være flere som velger samisk høyere utdanning blant dem som har samisk på videregående skole. Det er også flere andre tiltak som skal stimulere bruken og kunnskapen om samisk språk. Sametinget administrerer et eget språktilskudd som gis til blant annet språkkurs for voksne og språkleir for barn. Sametinget har også avsatt egne midler til "Bevaring og utvikling av samisk språk".⁸ Midlene gikk i 2013 til blant annet Nordisk samisk språksamarbeid og samisk orddatabase

5.1 Samisk høyere utdanning

Universitetet i Tromsø og Samisk høgskole i Kautokeino har vært viktige utdanningsinstitusjoner for å styrke samisk kompetanse. Begge institusjonene har hovedsakelig tilbudt studiepoenggivende kurs i nordsamisk.⁹ Ved Samisk Høgskole er nesten alle kurs på samisk. Lærerutdanninga ved Levanger høgskole (senere HiNT) og Bodø lærerhøgskole (senere Høgskolen i Bodø/UiN) har også kurs i samisk.

Samiske tall 6 (2013) viser at produksjonen i studiepoeng i samisk har vært økende de siste årene. Særlig gjelder dette for studiepoeng i nordsamisk. Dette kan indikere at arbeidet med å rekruttere studenter til samiske studier har fungert, til tross for at rekrutteringsgrunnlaget har vært begrenset. Tallene gjelder imidlertid kun studiepoenggivende språkkurs. Andre kurs hvor undervisningen er på samisk er ikke inkludert i denne oversikten.

Figur 1 Studiepoengproduksjon i samisk ved norske læresteder 2008-2012

Kilde: Samisk tall 6 (2013:83).

⁷ Det er en reduksjon i stipendiet på 25 % og 50 % hvis man tar samisk som hhv. andre- og fremmedspråk.

⁸ Samiske tall 6 (2013).

⁹ Samiske tall 6 (2013:75).

Figur 1 viser studiepoengproduksjon i samisk ved norske læresteder i perioden 2008-2012.¹⁰ Tallene viser at selv om den totale studiepoengproduksjonen har økt, er den på et relativt lavt nivå. I hele perioden samlet har det blitt produsert 20 årsenheter i sørsamisk, 19 i lulesamisk og 130 i nordsamisk.¹¹ Hvis vi tenker oss at en bachelorgrad i språk krever 90 poeng med språkfordypning, tilsvarer tallene en totalproduksjon på 30 bachelorgrader i hele perioden.

6 Metode

Evalueringen er basert på følgende kvalitative og kvantitative data:

1. Innledende dokumentanalyse og samtale med ansvarlig for stipendordningen hos Sametinget
2. Dybdeintervju på telefon med et utvalg stipendmottakere

Vi har gjennomført totalt 11 telefonintervjuer med stipendmottakere som har fått stipend for ulike utdanninger på samisk. I intervjuene spurte vi informantene om erfaringer med ordningen og tildelingskriterier, hvilken betydning stipendordningen har hatt for utdanningsvalg, synspunkter på markedsføring av ordningen, synspunkter på et eventuelt pliktår knyttet til stipendordningen, samt eventuelle innspill til forbedringer.

3. Elektronisk spørreundersøkelse til stipendmottakere

Den elektroniske undersøkelsen ble designet på bakgrunn av innspill fra dybdeintervjuene. Undersøkelsen gikk ut på mail til ca. 450 respondenter som hadde mottatt stipend i evalueringsperioden fra 2005 til 2016. Spørsmålene var en blanding av lukkede og åpne spørsmål og har gitt grunnlag for å utarbeide grafer samt få en bredere og dypere innsikt gjennom kommentarene som er kommet inn.

4. Sammenligning med andre stipendordninger med tilsvarende/lignende målsetninger.

¹¹ Hvis vi deler den totale produksjonen på 60 (antall studiepoeng ved normert studieprogresjon på et år) får vi et gjennomsnittstall som tilsvarer full studieprogresjon i samisk på et år. Årlig har det med denne beregningsmetoden blitt produsert 13 (2008), 31 (2009), 40 (2010), 38 (2011) og 45 (2012) årsenheter i samisk språk

7 Om stipend for høyere utdanning

Sametingets stipendordning skal bidra til flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse. I Sametingets årsbudsjett for 2016, heter det:

Det samiske samfunnet har behov for fagfolk med kunnskap i samisk språk og kultur på alle samfunnsområder, både innenfor offentlig og privat sektor.

Det er viktig at også personer som ikke er samiskspråklige har muligheter til å ta høyere utdanning i samiske språk, blant annet for å kunne kvalifisere seg til samisk høyere utdanning, som for eksempel samisk barnehagelærerutdanning. I tillegg er dette av betydning for at allerede utdannede innen ulike profesjoner får utvidet sin språkkompetanse.

Stipendet retter seg mot studenter ved høyskoler og universiteter i Norge. Studenter som er folkeregistrert i Norge, kan få stipend til studier i samiske språk ved høyskoler og universiteter i Finland og Sverige. I 2016 har Sametinget prioritert følgende utdanninger/grupper i stipendordningen:

- Høyere utdanning i sør-, lule- eller nordsamisk språk
- Samisk barnehagelærerutdanning
- Annen barnehagelærerutdanning for studenter med avlagt eksamen/standpunktkarakter i samisk som 1. eller 2. språk fra videregående opplæring, eller tilsvarende nivå
- Samisk lærerutdanning
- Lærerutdanning 5.-10. trinn – master – nordsamisk som fremmedspråk
- Annen lærerutdanning for studenter med avlagt eksamen/standpunktkarakter i samisk som 1. eller 2. språk fra videregående opplæring, eller tilsvarende nivå.
- Bachelor i sykepleie for studenter med avlagt eksamen i samisk som 1. eller 2. språk fra videregående opplæring, eller tilsvarende nivå

Stipendiatene får tildelt (slik ordningen er beskrevet i 2016):

- Kr 3000 for studier mellom 10 og 14 studiepoeng per semester
- Kr 5000 til studier mellom 15 og 29 studiepoeng per semester
- Kr 10 000 til studier på minimum 30 studiepoeng per semester

Stipendmottakerne skal levere dokumentasjon for gjennomført eksamen.

Tildelinger og prioriteringer

Det er endring i hvilke søkere som prioriteres og avsatte midler til stipendet fra år til år. I tabellen under har vi oppsummert antall søkere, antall tildelinger, prioriterte grupper i hovedtrekk og avsatte midler for årene 2005-2016.

Tabell 1 Oversikt over søknader og tildelinger fra 2005 til 2016

ÅR	AVSATTE MIDLER I SAMETINGETS BUDSJETT	PRIORITERTE GRUPPER	ANTALL SØKERE	ANTALL TILDELINGER
2005	300 000	Studenter som tar mastergrad, førskolelærerutdanning eller høyere utdanning i samisk språk og kultur.	28	-
2006	400 000	Høyere utdanning i samisk språk, med spesiell vekt på sør-og lulesamisk språk	29	18
2007	400 000	Nordsamisk: Samisk høyere nivå som arbeider i samisk barnehage, samisk på lavere nivå utenfor forvaltningsomr. Lule- og sørsamisk: Samisk på høyere nivå, samiske studenter lærerutd.	16	7
2008	1 050 000	Sørsamisk og lulesamisk språk, søkere som tar samisk på høyere nivå og arbeider samisk barnehage, realfag, samisk tradisjonskunnskap, utd. innen psykososiale lidelser samiske barn, nordsamisk utenfor forvaltningsomr.	47	33
2009	1 050 000	Høyere utd. samisk læremiddelpedagogikk, lærerutd. med samisk i fagkretsen, høyere utd. samisk språk, videreutd. Eldreomsorg/psykososiale lidelser samiske barn	90	57
2010	1 550 000	Høyere utd. samisk læremiddelpedagogikk, lærerutd. med samisk i fagkrets, høyere utd. samisk språk, videreutd. Eldreomsorg/psykososiale lidelser samiske barn, samisk samfunn/tradisjon, tolkeutd.	200	115
2011	2 350 000	Lærerutd. med samisk i fagkretsen, høyere utd. samisk språk, læremiddelpedagogikk, tolkeutd., videreutd. samisk barnehagesektor	191	133
2012	2 850 000	Samisk lærerutdanning og annen lærerutdanning, høyere utd. samisk språk, læremiddelpedagogikk, tolkeutd., videreutd. Eldreomsorg/rusomsorg/psyk. helsearbeid	298	196
2013	2 850 000	Samisk barnehagelærerutdanning, kirkelig utd., reindrift, samisk lærerutd., høyere utd. samisk språk, barnevern, psykososialt arbeid	224	197
2014	2 850 000	Høyere utd. samisk språk, samisk barnehagelærerutd (eller studenter med samisk fra VGO)., samisk lærerutd. (eller studenter med samisk fra VGO), sykepleie	236	232
2015	2 850 000	—	296	278
2016	2 450 000	Høyere utd. samisk språk, samisk barnehagelærerutd (eller studenter med samisk fra VGO)., samisk lærerutd. (eller studenter med samisk fra VGO), lærerutd. 5-10 nordsamisk som fremmedspråk, sykepleie	151 *	147

* Tallene for 2016 gjelder vårsemesteret

8 Oppsummering av intervjuer med stipendmottakere

Vi oppsummerer her resultater fra intervjuene av stipendmottakere. Totalt har vi intervjuet 11 tidligere stipendmottakere, fordelt på ulike utdanninger.

8.1 Om informantene

Blant informantene vi intervjuet var de fleste ferdige med utdanningen sin, men noen var fortsatt under utdanning. Alderen på informantene er fra 22 til 31 år.

Ni av informantene har samisk som førstespråk (syv nordsamisk, to lulesamisk). To har samisk som andrespråk (én nordsamisk og én sørsamisk).

Blant informantene var det fire som hadde fått støtte til samiske språkstudier. Noen av disse har tatt språkstudiet ved siden av annen utdanning. Seks hadde fått stipend til lærer- eller førskolelærerutdanning. Én av informantene hadde fått støtte til sykepleieutdanning. Seks av informantene hadde også tatt annen utdanning/fag enn den de har fått støtte til.

8.2 Hvor kjent er stipendordningen?

Flertallet av stipendmottakerne som ble intervjuet, kjente ikke til stipendordningen før de begynte på studiet. Flere av informantene forteller at de fikk vite om stipendordningen gjennom informasjon fra studiestedet etter at de hadde begynt på studiet. Et par søkte ikke stipend før andre året på studiet, fordi de ikke kjente til ordningen. Et par av de vi intervjuet hadde allerede fått stipend på videregående skole, og et par fortalte at de fikk vite om stipendordningen gjennom familie eller venner som hadde fått stipend tidligere.

Nær alle som ble intervjuet, synes stipendordningen burde markedsføres bedre. Flere fortalte at de ikke fikk informasjon mens de gikk på videregående skole, verken på skolen eller gjennom andre kilder der man søker informasjon om høyere utdanning. De fortalte for eksempel at det hadde vært liten eller ingen informasjon om muligheten til å søke stipend på utdanningsinstitusjonenes nettsider, da de sjekket ut ulike tilbud i forkant av studiet. Noen sitater:

Informasjonen om stipendordningen er bra når man først begynner på høyere utdanning. Den kunne vært bedre før man starter på høyere utdanning. Kanskje en idé å legge ut info på hjemmesidene til studiestedene der man leter etter info om studiene.

Markedsføringen er bra når man begynner å studere ved Samisk høgskole, men er usikker på om ordningen er bra nok kjent blant de som vurderer å søke seg til høyere utdanning. Hadde selv ikke hørt om at det fantes slike stipend for høyere utdanning da jeg gikk på vgs.

8.3 Stipendets betydning for utdanningsvalg og karriere

På spørsmål om hva som var grunnen til at informantene valgte den utdanningen de har gjort, svarte flere at de ønsket å få bedre språkkompetanse, at de har en spesiell interesse for samisk

språk, eller at de ønsket å jobbe i et samisk område. Det er også to-tre stykker som svarte at de gjerne ville ta utdanningen på eller i nærheten av hjemstedet. Et par svarte at de ønsket å jobbe med barn og unge. Et par sitater illustrerer:

Jeg har alltid hatt lyst til å bli lærer og jobbe med barn og unge. Det er også en fin måte å bruke det samiske språket på.

Barnehagelærerutdanningen passet i forhold til familiens reindrift siden jeg ikke behøvde å flytte så langt. I tillegg var jeg sikret jobb etter utdanning.

Bestemte meg allerede på videregående for at jeg ønsket å studere samisk. Jeg har en stor interesse for dette.

Inntrykket fra intervjuene er videre at få av informantene vurderte andre utdanninger. Et par vurderte andre studiesteder, men endte opp med å studere i nærheten av hjemlassen.

For flertallet av informantene har ikke stipendordningen påvirket studievalget. For de fire av informantene som har valgt å studere samisk språk, har stipendet imidlertid hatt stor betydning. Én fortalte at det var av avgjørende betydning for at han valgte å studere samisk språk. Et par av informantene som har studert samisk språk ved siden av et annet studium (for eksempel lærerutdanning), mente at stipendet var viktig fordi de kunne bruke tid på språkstudier i stedet for å ta en ekstrajobb (for å finansiere studier). Én fortalte at stipendet gjorde det mulig å kjøpe mer faglitteratur.

Flere av informantene mente at stipendordningen virker motiverende. Noen sitater fra spørsmål om hvorfor informantene søkte stipendet:

Pengebeløpet var den største motivasjonen. Synes at ordningen er veldig bra. Den gir en ekstra motivasjon til å studere samisk.

Ville nok ha tatt samisk uansett. Stipendet virket imidlertid ekstra motiverende. Var viktig for å fortsett å studere lulesamisk.

Samtidig er det også flere som oppgir at de søkte stipendet fordi pengene er et kjærkomment tilskudd til studietilværelsen.

Alle informantene som er ferdig utdannet, har i dag en jobb hvor de i høy grad bruker samisk. Flere av dem arbeider i samisk barnehage eller på samisk skole. Én har en saksbehandlerstilling hvor hun tar i mot og besvarer henvendelser på samisk. Sykepleiestudenten forteller at det er samisktalende pasienter, og at det er viktig å kunne snakke samisk med dem. Blant informantene som fortsatt er under utdanning sa enkelte at de ønsket å jobbe i samiske områder når de er ferdige.

Med unntak av to, har samtlige av informantene samisk som morsmål/førstespråk og vurderer at de har høy kompetanse i samisk. Også de to som har samisk som andrespråk, vurderer at de har god kompetanse i språket.

8.4 Synspunkter på eventuell innføring av pliktår som del av stipendordningen

Per i dag stilles det ingen krav til stipendmottakerne utover å fullføre studiene som det er gitt stipend til. For enkelte andre målrettede stipendordninger kan det imidlertid være vanlig å stille krav til et pliktår, som forplikter mottakeren å jobbe en viss periode innenfor et fagområde, region/kommune, spesifikk arbeidsplass eller lignende. Hensikten er å sikre at formålet til stipendordningen blir oppfylt av mottakeren.

Vi stilte spørsmål om konsekvenser og synspunkter på et eventuelt pliktår til de av informantene som tar eller har tatt lærer- eller barnehagelærerutdanning.

Informantene er delt i synspunkter på pliktår for lærer- og barnehagelærerstudenter knyttet til stipendordningen. Tre-fire uttaler at det høres ut som en god idé, og at det kan være naturlig å knytte forpliktelser til den typen støtte. De andre mener at det er uheldig, fordi det kan være vanskelig å planlegge (særlig hvis studenten har barn) og at det kan virke negativt på interessen for stipendet. Et par stiller seg spørsmål om hva som vil skje dersom stipendmottakerne ikke får seg jobb etter endt utdanning.

På spørsmål om et pliktår ville hatt betydning for studievalget til informantene, svarer flertallet nei. Et par svarer at de ikke vet.

Vi stilte spørsmål om tre konkrete modeller for pliktår:

- 1) Jobbe som lærer/barnehagelærer i ett år (uten krav til å bruke samisk i jobben eller arbeidssted etc)
- 2) Jobbe som lærer/barnehagelærer med samisk som arbeidsspråk i ett år
- 3) Jobbe som lærer/barnehagelærer i gitte kommuner i ett år (for eksempel innen samisk forvaltningsområde)

Flertallet av informantene var positiv til de to første. Flere uttalte at denne type krav er "akseptable" eller "rimelige" knyttet til stipendordningen. Det var imidlertid flere som var skeptiske til den tredje modellen. De mente at "Sametinget ikke bør bestemme arbeidssted" eller at det kan være vanskelig for de som bor og er etablert utenfor samisk forvaltningsområde. Én påpekte at det er behov for samisk kompetanse også andre deler av landet. Et par syntes at stipendet burde være høyere dersom det skal knyttes forpliktelser av type modell 3) til stipendordningen, eller at det heller bør opprettes lønnsinsentiver som gjør det attraktivt å jobbe i disse områdene. Et par var mer positive til modell 3). Én av dem uttalte:

Samiskmiljøet er bra i disse kommunene. Dersom man er interessert i samisk språk, burde man også være interessert i å jobbe i disse kommune.

På spørsmål om hvor stort stipendet minst måtte være for at det skulle være aktuelt for stipendmottakerne å forplikte seg, varierer svarene fra "samme nivå som i dag", via en økning på 10-30 000 i forhold til dagens nivå, til ca 100 000 kroner (Lånekassens nivå).

8.5 Informantenes forslag til forbedring

Stipendmottakerne som ble intervjuet, er jevnt over fornøyde med ordningen. Én sier:

Synes at det er en veldig bra ordning! Tror den motiverer til å ta høyere utdanning innenfor relevante samiske fag. Har venner som er andrespråklige der stipendet har gitt en ekstra grunn til å studere samisk.

Flertallet av informantene mente at tildelingskriteriene er rimelige, men et par nevnte at språkravene er for strenge når det gjelder sør- og lulesamisk.

Informantene hadde noen synspunkter på hvordan ordningen kan bli endra bedre. Noen uttalte at søknadsprosessen er kronglete. De trakk frem at det blant annet er tungvint å måtte sende samme dokumentasjon sammen med søknaden hvert år – som for eksempel vitnemålet fra videregående skole. Det var også en del kommentarer og forslag knyttet til markedsføring av stipendet, som i sitatene under:

Ordningen er dårlig kjent. Kunne vært bedre informasjon om ordningen. Synes dessuten at søknadsprosessen er kronglete. Det er unødvendig å be om samme dokumentasjon år etter år. Det burde holde med å be om for eksempel vitnemålet fra videregående én gang.

Burde hatt en bedre markedsføring for nye studenter. Burde heller ikke være nødvendig å gå gjennom samme søknadsprosedyren ved hvert semester. Det burde holde med å sende inn dokumentasjon på fullførte studier i etterkant. Synes også at søknadsprosessen tok veldig lang tid.

Noen av informantene trakk frem at stipendet bør tilrettelegges bedre for de som har sør- og lulesamisk:

Det må satses ekstra på lule- og sørsamisk. Disse studentene må ofte ta samisk ved siden av andre studier fordi det ikke finnes f.eks. en egen lærerutdanning på sør-/lulesamisk. Størrelsen på stipendet til disse må muliggjøre at man tar samisk som et tillegg. Det er mer utfordrende sammenlignet med nordsamisk hvor man kan ta samisk som en del av samisk lærerutdanning.

Sametinget burde prioritere å komme i kontakt med unge som kan sør- og lulesamisk. Føler at dagens ordning er innrette mot nordsamiskspråklige. Synes det er veldig viktig å særlig motivere dem. For eksempel besøke videregående skoler.

Én av informantene trakk frem at stipendordningen med fordel kunne dekke flere fagfelt:

Spørsmålet er om hvor "samisk" faget må være før man kan få stipend. Jeg har samisk som fordypningsfag i historiestudiene og blir med det en "samisk" historiker. Sametinget kunne vurdert å gi støtte til flere fagretninger, det ville virket motiverende.

9 Oppsummering av elektronisk undersøkelse blant stipendmottakere

9.1 Om undersøkelsen

Vi har gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant mottakere av Sametingets stipend i årene 2005 til 2016. Fra 2013 til 2016 fikk vi tilgang til fullstendige lister med navn og e-postadresser. Fra årene 2005 til 2012, hadde Sametinget fullstendige lister med navn, men ikke e-postadresser. Det ble gjort en jobb med å finne fram e-postadresser til et utvalg av de som mottok stipend disse årene.

Under arbeid med design av undersøkelsen fokuserte vi på å formulere spørsmål som ville gi svar på momenter og kriterier som Sametinget hadde påpekt skulle inngå i evalueringen, jamfør beskrivelsen av oppdraget. Undersøkelsen ble gjennomgått og kvalitetssikret i samarbeid med representant for Sametinget.

Undersøkelsen bestod av spørsmål og påstander som respondenten har tatt stilling til. Svaralternativene bestod i hovedsak av en skala fra 1 til 5, hvor karakteren 1 gir uttrykk for at respondenten er "Helt uenig" mens karakteren 5 betyr at respondenten er "Helt enig". Gjennomsnittsscore på over 4 ansees som bra. Spørreskjemaet inneholdt åpne spørsmålsfelt der informantene fikk mulighet til å fremme egne synspunkter til stipendordningen samt forslag til ytterligere forbedring/endringer.

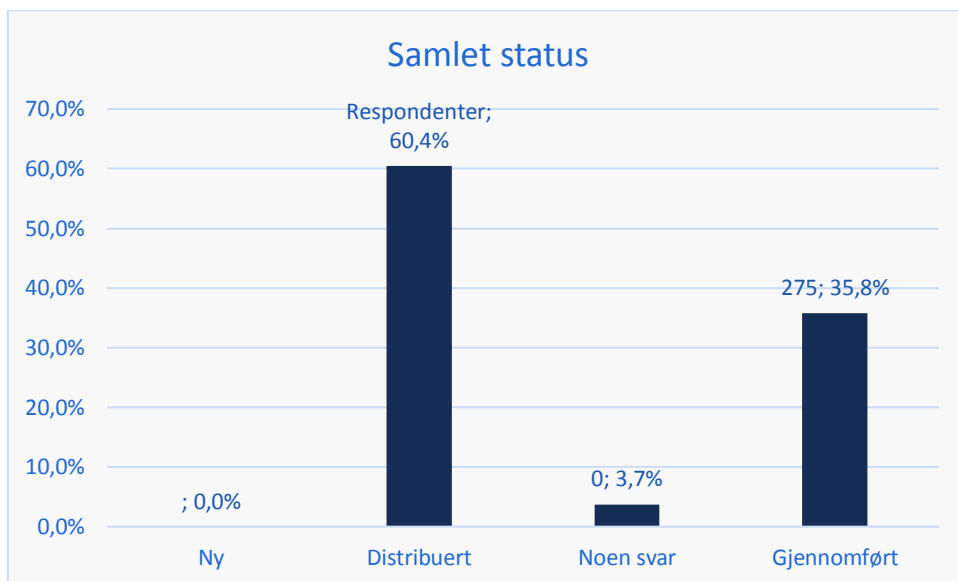
Resultater fra undersøkelsen for det totale utvalget gjengis i kapittel 9 i denne rapporten. Respondentene har lagt ned stor innsats i å skrive kommentarer. Et bredt utvalg av kommentarene er tatt med for å belyse ulike meninger.

Undersøkelsen ble gjennomført i tiden mellom 7. oktober og 20. oktober 2016. Undersøkelsen var tilgjengelig på både nordsamisk og norsk.

9.2 Distribusjon av undersøkelsen og svarstatistikk

Stipendmottakerne fikk undersøkelsen tilsendt på mail, via adresser oppgitt av Sametinget. Mange studenter har søkt stipend i flere omganger, og flere navn stod derfor på flere lister. Etter vasking av e-post-listene stod det igjen 504 adresser. 49 av adressene ble returnert på grunn av «ugyldig adresse». Det reelle tallet unike mailadresser i undersøkelsen er dermed 455. Utvalget er tilstrekkelig til å være statistisk signifikant.

Samlet status viser at 163 respondenter gjennomførte hele undersøkelsen, noe som utgjør 36 %. 3,7 % har svart delvis noe som tilsvarer 17 respondenter.

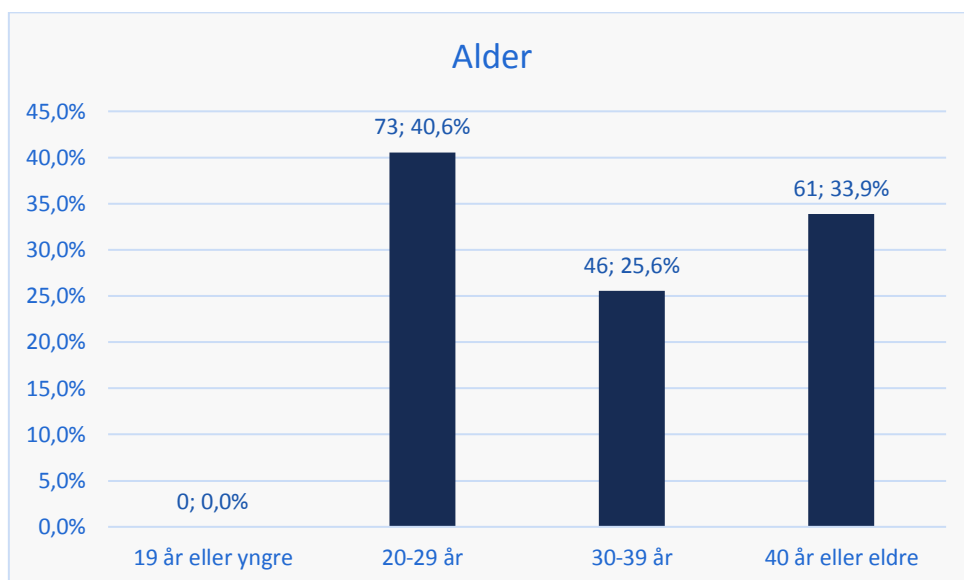

9.3 Respondenter

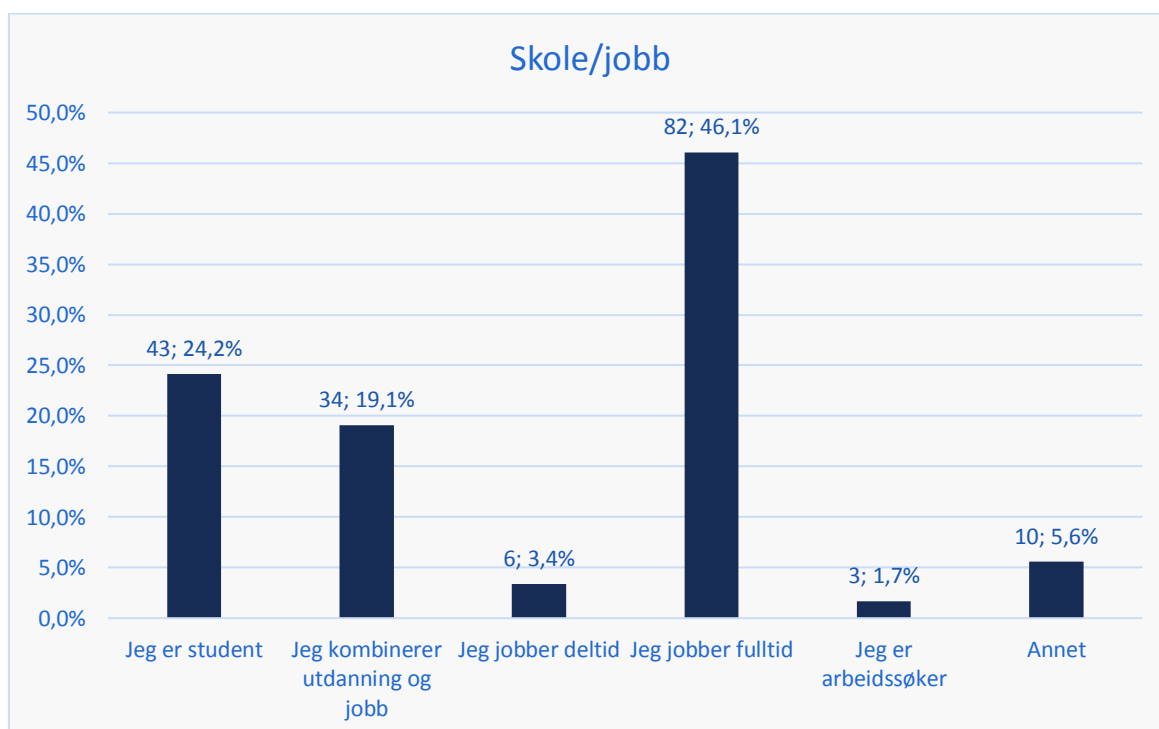
Det er en stor overvekt av kvinner som har svart på undersøkelsen. 77,8 % av de som har svart er kvinner, og 22,2 % er menn.

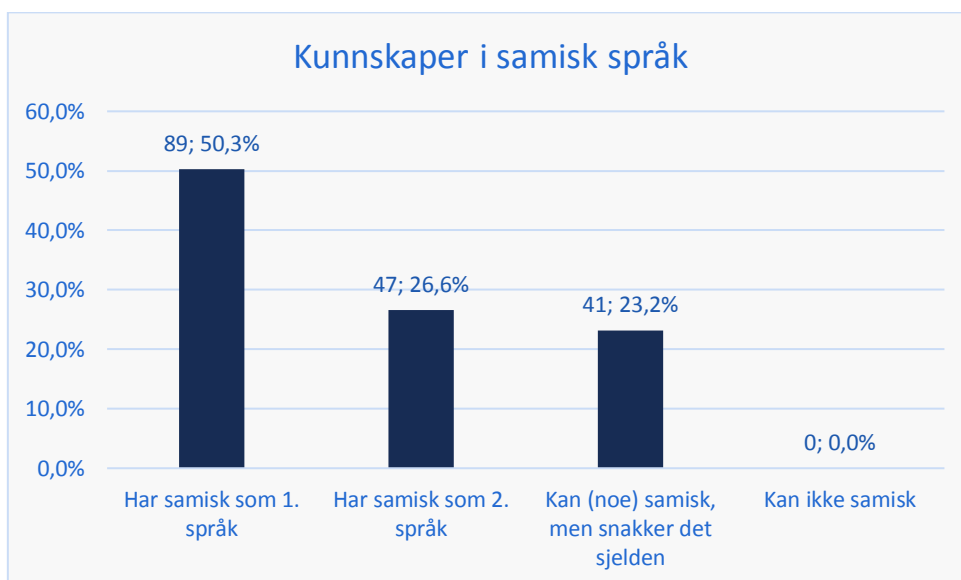
Det er god spredning mellom tre hoved-aldersgrupper. 40,6 % av respondentene tilhører gruppen mellom 20 - 29 år, og det utgjør den største gruppen. 25,6 % er mellom 30-39 år, og 33,9 % er over 40 år. Det er ingen respondenter under 20 år.

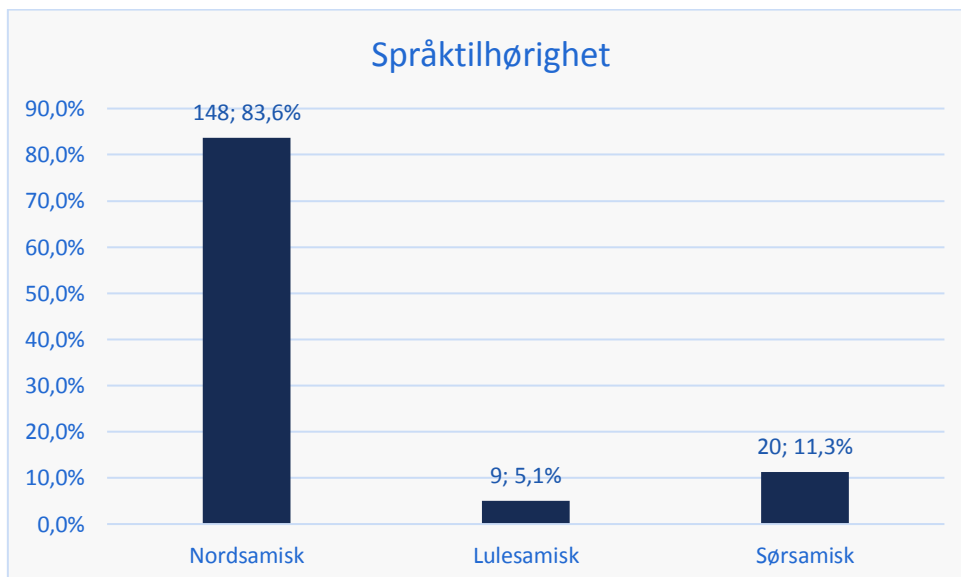
Innen skole/jobb utgjør de som jobber fulltid 46,1 %, og det er den største gruppen. Studentene utgjør 24,2 %, og de som kombinerer skole og jobb utgjør 19,1 %. Til sammen utgjør dette 89,1 % av de som har svart. De siste prosentene består av deltidsarbeidere, arbeidssøkende og andre. Som beskrivelse av «Annet» er følgende oppgitt: Kunstner/gårdbruker, er fjellstueoppsitter på heltid, frilanser, jobber 120 % og er 50 % student, studerer deltid, har morspermisjon og er student, pensjonist, gårdbruker, jobber ikke.

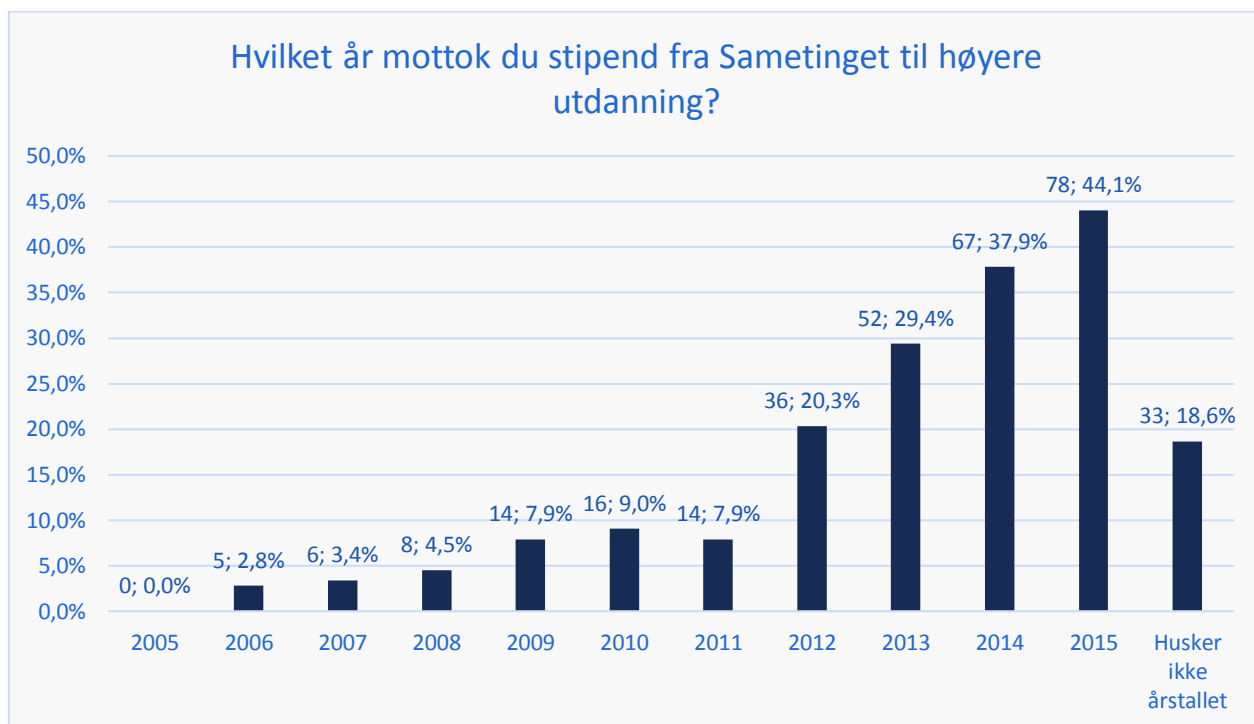
Halvparten av de som har svart på undersøkelsen har samisk som 1. språk. De som har samisk som 2. språk og de som kan noe samisk utgjør ca. en fjerdedel hver. Det er ingen som ikke kan samisk.

Gruppen som bruker nordsamisk er klart størst med 83,6 %. Den sørsamiske gruppen er nest størst med 11,3 %, mens lulesamisk utgjør 5,1 %.

Undersøkelsen ble sendt ut til stipendmottakere i årene 2005 til 2016. Fordelingen viser at ingen mottakere fra 2005 har svart. Fra 2006 til 2015 er det en tilnærmet jevn økning av respondenter med 2,8 % i 2006 til 44,1 % i 2015. 18,6 % av de som har svart oppgir at de ikke husker årstall.

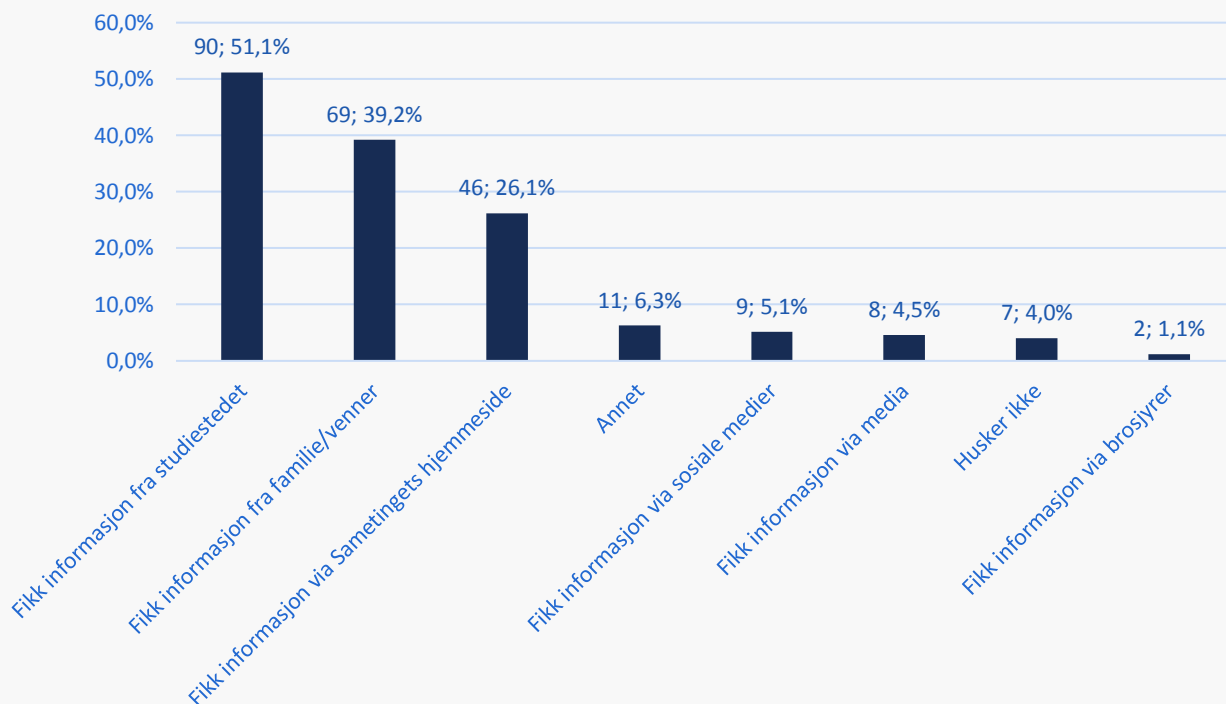
9.4 Informasjon om stipendordningen

På spørsmålet om hvordan respondentene fikk informasjon om Sametingets stipendordning, var det mulig å oppgi flere svar. Derfor vil summen av prosentfordelingen utgjøre med enn 100 %.

Det tre viktigste informasjonskanalene er:

- 51,1 %: Fikk informasjon fra studiestedet
- 39,2 %: Fikk informasjon fra familie/venner
- 26,1 %: Fikk informasjon fra Sametingets hjemmeside

Hvordan fikk du informasjon om Sametingets stipendordning? (Mulig å krysse flere alternativer)

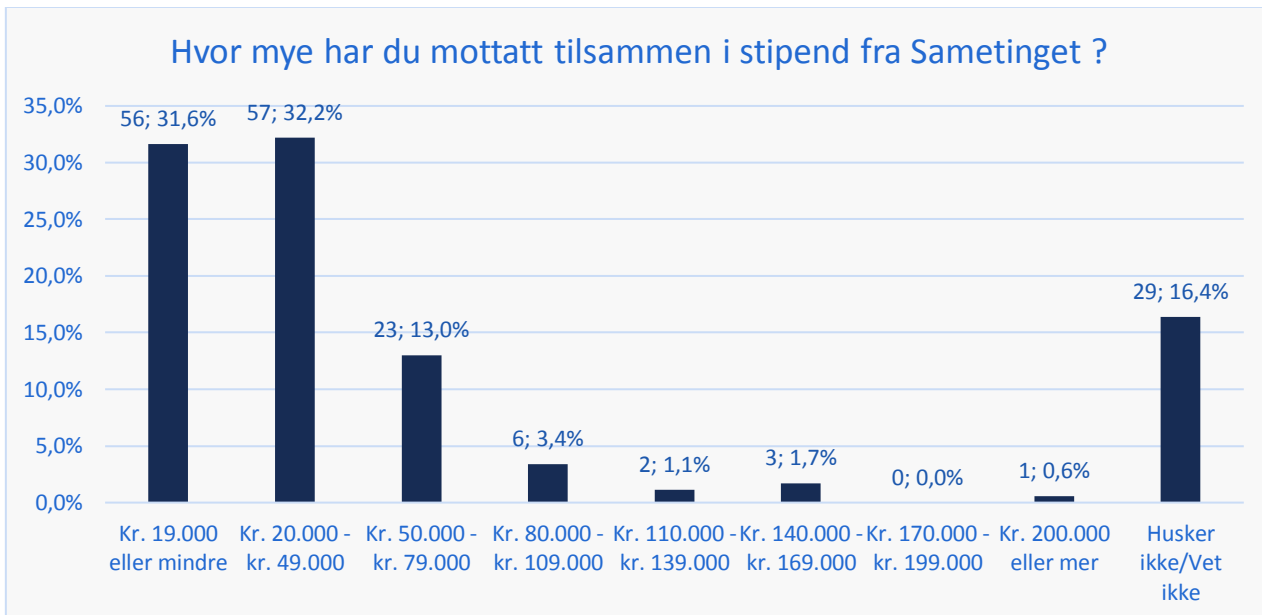

9.4.1 Utvalgte kommentarer

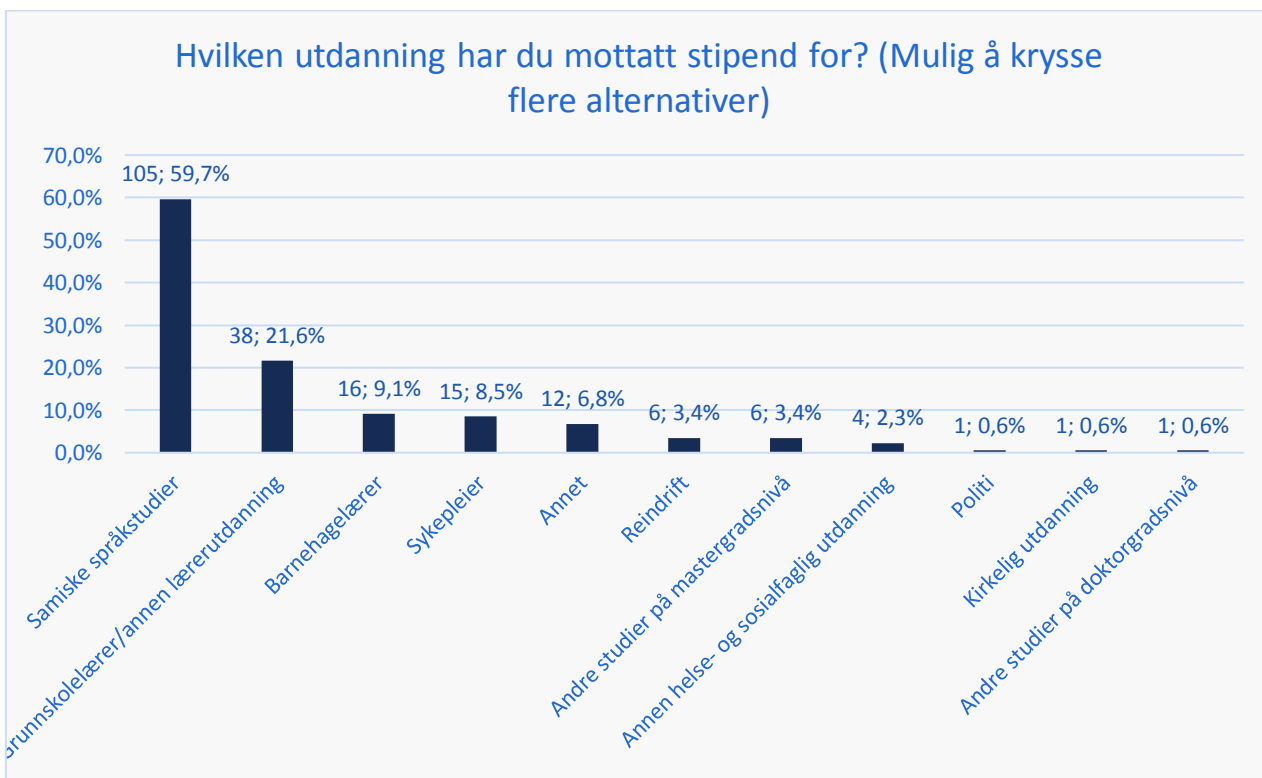
1. Videregående læreren min fortalte det, så jeg var kjent med ordningen da jeg begynte på utdanning på universitet.
2. En i klassen min fortalte det.
3. En lærer informerte om det under en forelesning.
4. Første gang jeg hørte om Sametingets stipendordning gikk jeg på videregående. Den gang fikk vi vite at dersom vi tar høyere utdanning så kan vi også søke stipend.
5. Gjennom Samisk høgskoles studieadministrasjon.
6. Fikk informasjon fra familie som satt på sametinget som fått vite om stipendet gjennom jobb.
7. Va dårlig informert. Fikk vite det siste året jeg gikk på sykepleier utdanningen. På Facebook
8. Visste om muligheten til stipend fra Sametinget fra den gang jeg gikk i videregående skolen.
9. Studerte samisk for nybegynnere SAAL-1 i Alta
10. Fikk informasjon fra samiskklassen på videregående.
11. Det ble IKKE informert om fra UiT sin side, men det ble snakket om det oss studenter imellom slik at de som ikke visste om ordningen ved studiestart fikk søkt om stipend.
12. Har visst om det helt siden videregående.

9.5 Respondentenes stipend

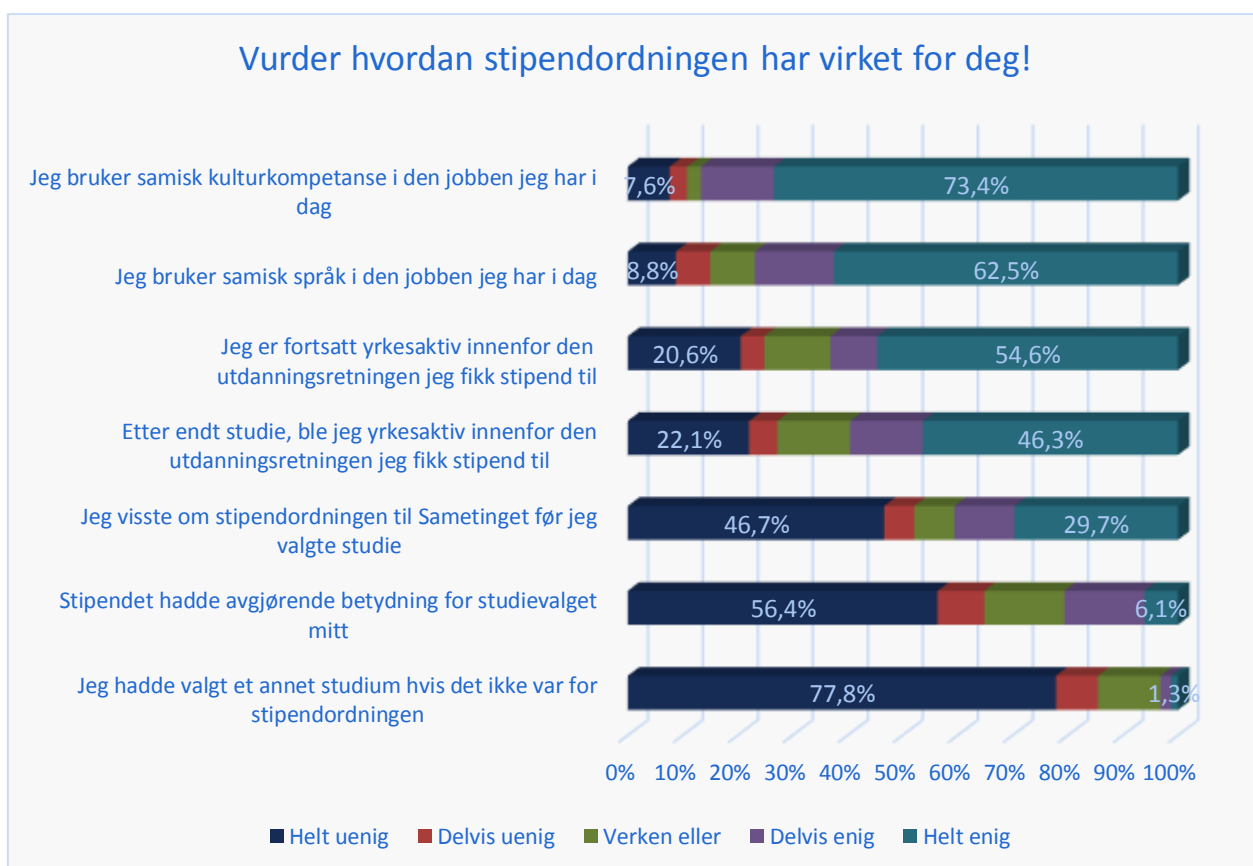
63,8 % har mottatt under kr. 50.000 i stipend, hvorav 31,6 % har mottatt under kr. 20.000. Kun 6,8 % har mottatt stipend fra kr. 80.000 og oppover. 16,4 % oppgir at de ikke husker eller vet hvor mye de har fått i stipend.

Samiske språkstudier utgjør gruppen med flest stipendmottakere. Ca. 60 % av mottakere hører til denne kategorien. Grunnskolelærer/annen lærerutdanning er nest størst med 21,6 %. Deretter følger barnehagelærer (9,1 %) og sykepleier (8,5 %).

9.6 Stipendordningens betydning for mottakerne

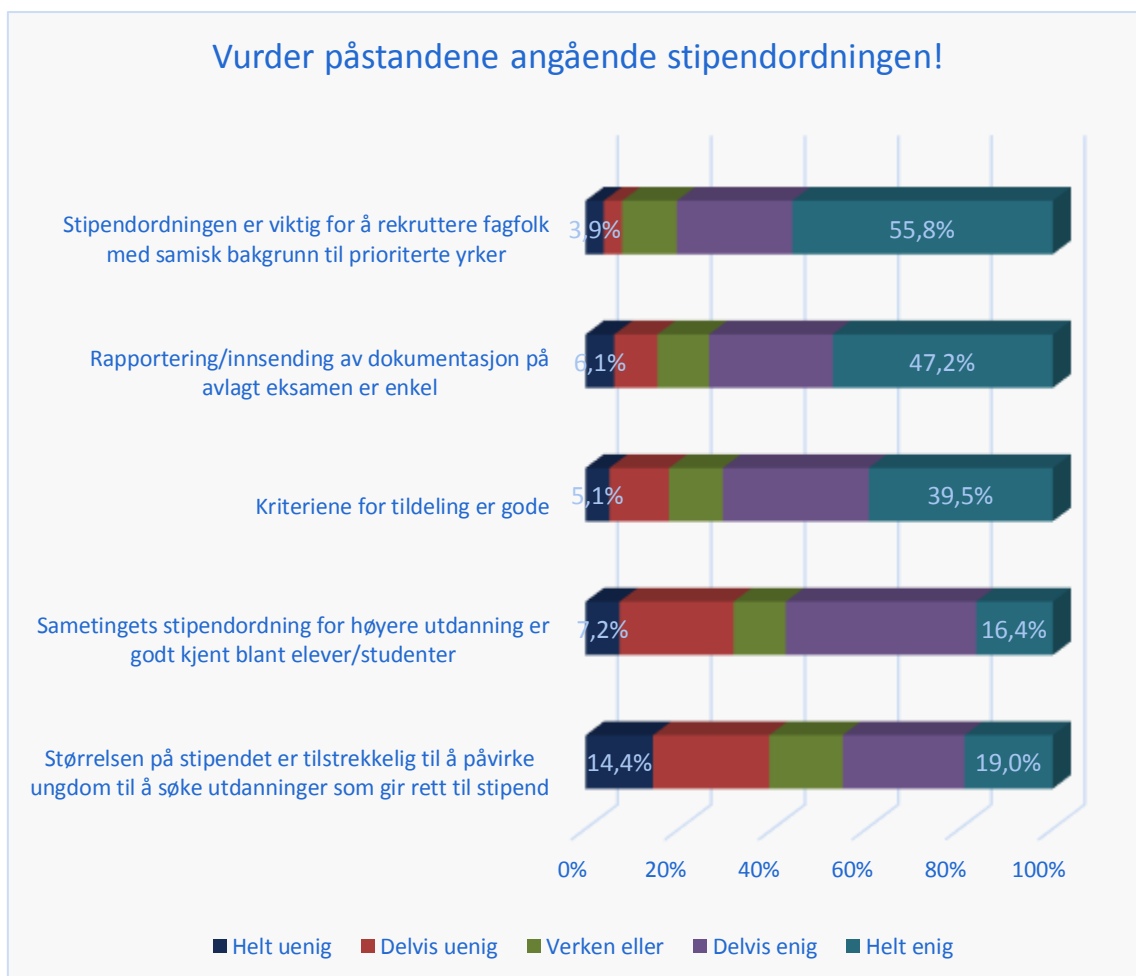
9.6.1 Tydelige funn

- En veldig stor andel av stipendmottakerne bruker samisk kulturkompetanse (4,42) og samisk språk (Gj.s.: 4,16) i jobben i dag.
- Over halvparten (54 %) svarer at de fortsatt er yrkesaktiv innenfor den utdanningsretning de fikk stipend til. 8,5 % er delvis enig i dette. Totalt utgjør de to gruppene 63,1 %.
- 27,2 prosent svarer negativt på om de etter endt utanning ble yrkesaktiv innenfor utdanningsretningen de fikk stipend til. Ved å sammenligne årene 2005 til 2015 ser vi en nedadgående trend fra 2009 der respondentene i gjennomsnitt svarer 4,7 på at de ble yrkesaktiv innenfor utdaningsretningen. I 2015 var gjennomsnittsscoren sunket til 3,6.
- Mottakerne av stipend gir tilbakemelding om at stipendordningen ikke er så avgjørende at de ville valgt et annet studium hvis det ikke var for tildelingen av stipend (Gj.s.: 1,41). Det er en større andel som svarer at stipendet hadde avgjørende betydning for studivalget mitt (Gj.s.: 2,05), men begge disse svarene gir tydelige signaler om at studentene i stor grad velger studieretning uavhengig av stipendordning.
- Det er betydelig potensiale i å markedsføre stipendordningen bedre. Omtrent halvparten visste ikke om stipendordningen før de valgte studie.
- Barnehagelærere og grunnskolelærere scorer gjennomgående høyt på om de velger å være i yrket de har fått stipend til henholdsvis gjennomsnitt på 4,4 og 4,5. De samme to gruppene scorer høyest på om de bruker samisk språk i jobben, begge har 4,5. I bruk av samisk kulturkompetanse svarer barnehagelærerne 5,0 og grunnskolelærerne 4,8. På dette spørsmålet er det flere andre yrkesgrupper som scorer like høyt.
- Ved å splitte resultatene i grafen over på språk, ser vi at det er vesentlige forskjeller på mange spørsmål mellom de som har oppgitt at de bruker samisk som 1. språk og de som kan noe samisk.
 - Det er langt flere som har samisk som førstespråk som visste om stipendordningen (Gj.s.: 3,1) enn de som kan noe samisk (Gj.s.: 2,1).
 - De som har samisk som første språk svarer i gjennomsnitt 4,1 om de ble yrkesaktiv innenfor utdanningsretningen de fikk stipend til, mens tilsvarende tall for de som kan noe samisk er 2,1. Samme tendens ser vi på spørsmålet om de fortsatt er yrkesaktiv innen retningen de fikk stipend til. Der svarer de som har samisk som førstespråk 4,3, mens de som kan noe samisk svarer 2,3.
 - På spørsmålet om bruk av samisk språk på jobben svarer de som har samisk som første språk 4,6, mens de som kan noe samisk svarer 2,9
 - På tilsvarende spørsmål om kulturkompetanse er svarene 4,7 og 3,5.

9.6.2 Utvalgte kommentarer angående hvordan stipendordningen har virket for respondentene

1. *Er ikke ferdig utdannet enda, men bruker språkbruken og kulturen på praksisperiodene vi har.*
2. *Jeg er fremdeles student. Men jeg har i kortere perioder arbeidet innenfor fagfeltet jeg fikk stipend til.*
3. *Er ikke ferdig med utdanningen, men kommer absolutt til å skaffe videre arbeid innenfor yrket jeg utdanner meg til. Stipendet kommer for såvidt veldig godt med, og motiverer hver gang jeg vurderer å gi opp pga. avstand til studiestedet.*
4. *Jeg studerer fremdeles og en årsenhet i samisk er en del av bachelorgraden min. Jeg forventer at jeg også kommer til å jobbe med samisk og får anledning til å studere mer samisk senere. Stipendordning har sånn sett påvirket positivt, med tanke på det at det er mulig å studere samisk senere i livet så lenge man får såpass mye i støtte at man kan gjøre det uten å ta opp studielån.*
5. *Tok meg råd til å pendle mellom studiested og arbeidssted. Avgjørende.*
6. *Jeg er ikke i jobb enda, men jeg er studerer til lærer i Finland og uten det stuidet som jeg fikk stipend til i Norge hadde jeg ikke hatt kompetanse til å undervise i samisk. Jeg ville nok heller ikke kunnet samisk så godt. Håper at jeg får brukt mine kunnskaper i samisk etter endt utdanning.*
7. *Visste om stipendordningen før studievalg/start. Visste også at samiske studenter i Alta ikke var kvalifisert for å motta stipend, så hadde ikke håp om å motta stipend (har "gått glipp" av stipend i 2 år pga de diskriminerende reglene fram til 2012)*
8. *Jeg passer på å ta høflighetsfraser på samisk om det er en samisk barnehage, skole etc. innom*
9. *Senest i går hadde jeg hjemmedåp på samisk. Jeg bruker samisk på mange gudstjenester. Ved invitasjon til venner har jeg holdt gudstjeneste på samisk i sjušjavrri*
10. *Holder fortsatt på med utdanningen, men snakker samisk med samisktalende pasienter.*

9.7 Stipendordningen generelt

9.7.1 Tydelige funn

- Stipendordningen ansees som viktig for å rekruttere fagfolk med samisk bakgrunn til prioriterte yrker (Gj.s.: 4,25). 80,5 % svarer positivt på det.
- Rapportering/innsending av dokumentasjon på avlagt eksamen oppfattes som grei. Det er kun 6,1 % som er helt uenig i dette.
- Kriteriene for tildeling av stipend oppleves som gode eller delvis gode av 70,7 %. 17,8 % er uenig eller delvis uenige i dette. Det gir et gjennomsnitt på 3,87 som gir rom for forbedringer.
- Det er tydelig at stipendordningen er bedre kjent for de som har påbegynt studie (Gj.s.: 3,35) enn for de som ikke har startet (Gj.s.: 2,72). Potensialet for bedre informasjon er betydelig for begge gruppene.
- Respondentene er delt i meningene om størrelsen på stipendet er tilstrekkelig til å påvirke ungdom til å søke utdanninger som gir rett til stipend (Gj.s.: 3,10). 45,1 % er positive til at størrelsen er tilstrekkelig. 39,2 % er negative.
- De som bare kan noe samisk mener i større grad at størrelsen på stipendet er tilstrekkelige til å påvirke ungdom (Gj.s.: 3,4) enn de som har samisk som første språk (Gj.s.: 2,9)

9.7.2 Utvalgte kommentarer angående stipendordningen

1. *Syns ikke det synlig ofte nok på sosiale medier og andre steder at det finnes en slik mulighet for samiske studenter.*
2. *Syns stipendet kunne vært enda mer. Det hadde fått flere til å få kompetanse i samisk*
3. *Ingen og dårlig kommunikasjon mellom sametinget og samisk høgskole*
4. *Får ikke så mye stipend at det er det som påvirker folk til å velge studie. Vil si at stipendet gjør det lettere for noen og fortsette med studie.*
5. *Mangler et bedre system for stipendordningen. En bekreftelse på mottatt søknad (kort tid etter at den er sent), en bekreftelse på at bekreftelsen (fullført studie) er mottatt. Ved den dag i dag om sametinget har mottatt min bekreftelse.*
6. *Jeg synes at det ville vært bra dersom man kunne søke om stipendet også til studier utenfor Norge forutsatt at søkeren har et norsk fødselsnummer/D-nummer og kontonummer. For eksempel hadde jeg søkt meg til Samisk høgskole. Men da studiene ikke startet opp, begynte jeg ved lærerutdanningen i Finland der jeg fikk studieplass. Jeg har likevel problemer med å finansiere disse studiene, og et stipend ville hjulpet meg mye.*
7. *Størrelsen på stipendet er blitt redusert så mye etter at jeg mottok stipendet. Nå tror jeg ikke at stipendet lenger er stort nok til at det klarer å tiltrekke.*
8. *Da jeg fikk stipend, fikk jeg aldri informasjon om at JEG må rapportere om avlagt eksamen til Sametinget. Det sto at Sametinget i etterkant kan undersøke om jeg har avlagt eksamen, og hvis ikke så kunne stipendet bli krevd tilbakebetalt. Og jeg har aldri*

hørt fra Sametinget om det. Ganske typisk Sametinget. Dele ut penger i hytt og pine og ikke sjekke om pengene faktisk går til det de tildelt.

- 9. Samlingsbaserte frekventive studier er mer kostbare å være student på, økonomisk kostbarere. Økt stipend til sørsamisk studio, da behov for flere sørsamiske kunnige. -> positiv diskriminering.*
- 10. Skulle vært mulig for andre fagområder å søke stipend fra sametinget*
- 11. Stipendet er ikke stort nok til å rekruttere til visse studier, men fungerer litt som en bonus til studentene. Det er litt synd at stipendet har blitt redusert.*
- 12. 20.000 kr er litt lite pr år på høgskole/universitet..spesielt hvis det er familiefolk. Men for all del- er glad for de 20.000 jeg fikk på tampen av studiet*
- 13. Dersom stipendet hadde vært større så ville det ha påvirket flere elever til å velge samisk eller samisk kulturkunnskapsfag. Men å offentliggjøre karakterene som folk sender inn med hensyn til rapportering, det er ikke rett.*
- 14. Dårlig at det ikke tas høyde for deltidsstudier. De sier de gjør det, men krever likevel eksamenspapirer etter et halvt år, når 30 stp går over et helt år.*
- 15. Etter at Sametinget reduserte størrelsen på stipendet, så er ikke forutsetningene så gode. Det var bedre slik som det var tidligere, også i forhold til at det ble gitt mer i støtte til lule- og sørsamisk.*
- 16. Stipendet er blitt mye smalere enn hva det var når jeg hørte om den et par år tilbake. Skuffende.*

9.8 Utfyllende kommentarer angående stipendet.

9.8.1 Utvalgte kommentarer: Hvordan påvirket stipendet ditt studievalg? Var det viktig for deg å velge ett av Sametingets prioriterte studieområder som ga rett til stipend? Hvis du var i tvil om studievalget, var stipendet avgjørende? Beskriv hvorfor du valgte som du gjorde!

Motivasjon/Positiv effekt

1. *Stipendordningen gjorde hverdagen lettere for meg som student. Få hjelp av sametinget til videreutdanning er et hjelpemiddel som alle setter pris på.*
2. *Hadde lyst til å lære samisk så stipendordningen var en bonus.*
3. *Ble artigere å studere*
4. *Stipendet var en "gulrot" for å velge studiet som kvalifiserte til stipendet*
5. *For meg var stipendet et viktig bidrag, da jeg hadde en del feltarbeid i forbindelse med studiet, og i tillegg var jeg pendler. Fikk kjøpt meg fagbøker som ikke var en del av pensumet og som jeg har veldig god nytte av nå som jeg er på jobb og har planer om å ta videreutdanning på masternivå. For meg var det ikke å velge ett av Sametingets prioriterte studieområder som ga rett stipend, fordi jeg på forhånd hadde bestemt å ta det studiet som jeg har tatt. Jeg synes det er kjempeflott at Sametinget også prioriterer slik utdanning som jeg har tatt (reindrift). Reindrift er en viktig kulturbærer i sapmi og jeg ser behovet for mer synliggjøring og formell utdanning innenfor reindrift, og stipend ordningen trur jeg vil være avgjørende.*
6. *Jeg har valgt studiet på grunnlag av personlig interesse. Men stipendet gjør det lettere å velge et samisk studiested som ligger langt fra hjem og arbeidssted.*
7. *Stipendet fra Sametinget var viktig for at jeg skulle kunne fullføre studiet som ble gjort om fra fulltid til deltidsstudium.*
8. *Jeg valgte som jeg gjorde fordi jeg ønsket økt språkkompetanse. Stipendet var en fin bonus.*
9. *Viste ikke om stipendordningen. Det var en positiv overraskelse*
10. *Jeg kjøpte samiskbøker for pengene. Jeg hadde ikke gjort det hvis jeg ikke hadde pengene.*
11. *Jeg studerte samisk på samme tid som norsk. Jeg ville gjerne lære det fordi jeg levde i Nordnorge. Det var et språkkurs og stipendet påvirket ikke min valg, men jeg var glad om jeg hørte av det og kunne kjøre till studiestedet og betale bensin.*
12. *Jeg kjente ikke fra før om stipend for min studievalg. Men det hjulpet meg masse med kostnader angående skole.*
13. *Jeg hadde nok studert sørsamisk uansett, men jeg tok meg råd til å gjøre det på det tidspunktet tross tøff økonomisk situasjon.*
14. *Jeg valgte det pga jobben, men helt klart en motivasjon for å ta studiet*
15. *Det påvirket ikke valget ettersom jeg visste hva jeg ville bli. Det var heller en bonus for å studere. Stipendet i seg selv avgjorde ikke valget om jeg skulle ta samisk som hovedfag i lærerutdanningen.*
16. *Stipendet påvirket meg ikke på noen måte. Jeg hadde bestemt meg på forhånd og så på stipendet som ett pluss.*
17. *Ingenting. Jeg hadde allerede bestemt for å studere samisk og anså stipendet som en bonus.*

18. *Jeg hadde fra før av bestemt meg for å studere sykepleien. Det var bare bonus at jeg fikk stipend i tillegg.*
19. *Jeg valgte å studere samisk uavhengig om jeg fikk stipend eller ikke. Stipendet visste jeg ikke om på forhånd, men er jo selvfølgelig en bonus å få, Og vil motivere meg til å søke videre studier i samisk*
20. *Hadde ingenting å si for valget mitt, men gav meg motivasjon*
21. *Jeg visste ikke om stipendet før jeg begynte på 2. studieår på utdanningen. Det hadde altså ikke en avgjørende faktor for valg av utdanning, men stipendet er naturligvis en motivator når en vet om det. Motivasjon til å fullføre studiet.*
22. *Jag valde att läsa sydsamiska studier i Röros pga det inte finns många utbildningar inom det sydsamiska språket. Stipendiet hade ingen påverkan på mitt val men gjorde det betydligt enklare ekonomiskt att vara ledig från jobb.*
23. *Nei, men det er helt klart en stor fordel.*
24. *Jeg tok ettermiddags kurs i samisk. Fint med stipend, men ikke avgjørende for valg av dette.*
25. *Jeg har for lenge siden bestemt at jeg vil ta høyere utdanning i duodji, så høyt det er mulig. Og stipendet hjelper meg selvfølgelig til å oppnå dette.*
26. *Ja, det er veldig bra at Sametinget støtter utviklingen av det samiske samfunnet.*
27. *Stipendet var motiverende og det var til stor hjelp når man skulle kjøpe bøker. Det var ikke viktig og velge en utdanning der man får stipend. Jeg var ikke usikker på studievalget. Jeg ville begynne på en høyere utdanning der man også har andre arbeidsmuligheter.*
28. *Veldig motiverende men det var ikke avgjørende for den endelige beslutningen.*
29. *I seg selv har ikke stipendet påvirket hvilke utdanninger jeg har tatt, men det var motiverende å få stipend.*
30. *Det påvirket ikke, men det var selvfølgelig en fordel at jeg fikk søke når jeg hadde valgt en utdanning som Sametinget støttet.*
31. *Stipendet var attraktivt, men ikke det som tilslutt avgjorde.*

Påvirkning/Avgjørende betydning

32. *Hadde ikke tilstrekkelig med informasjon i henhold til studieområder. På bakgrunn av stipendordningen på vgs. forutsatte jeg at det ordningen også gjaldt for språkstudier ved høyere utdanning. Når det gjelder de særskilte studieområdene, så kjente jeg ikke til at Sametinget gir stipend også for ulike studieretning. Hadde jeg hatt tilstrekkelig informasjon, kan det tenkes at jeg ville valgt en studieretning som stipendieres av Sametinget.*
33. *Jeg studerte SAAL 1, og for at jeg skulle få anledning til å gjennomføre kurset, var det avgjørende at jeg fikk stipend. Dette pga at jeg jobbet deltidsstilling, og utgifter til pensumbøker og liknende i forbindelse med kurset.*
34. *Valgte samisk språk-/lærerstudier fordi man er sikret jobb stort sett over hele landet. Stipendet forsterket det valget.*
35. *Det var avgjørende for valget.*
36. *Stipendet motiverte meg til å endelig bestemme meg for å ta semesteremnet ved Allaskuvla. Jeg ønsket å forbedre språket mitt, slik at jeg ble bedre både muntlig og skriftlig, og stipendet gjorde nok at jeg endelig bestemte meg for å ta studiet ved Allaskuvla. Jeg vurderte å kun ta kveldskurs senere, men jeg er veldig glad for at jeg valgte å ta studiet gjennom en institusjon for høyere utdanning, slik at jeg også fikk studiepoeng.*

- 37. *For meg var stipendordningen viktig for at jeg kunne ta tilbake det samiske.*
- 38. *Jeg tok ikke de riktige valgene når jeg var ung, derfor fikk jeg først ikke lån fra Lånekassen (ikke før jeg hadde x-antall studiepoeng. Ved hjelp av Sametingets stipend fikk jeg likevel begynt å studere, og derfor var det veldig viktig for meg og for mine muligheter til å studere.*

Språkstudier

- 39. *For språkstudier påvirket stipendet mitt studievalg, ikke for de andre studiene jeg fikk støtte til. Stipendet var i så måte en ytre motivasjon til å studere språk.*
- 40. *Jeg tok språkstudier på høyskole i tillegg til andre studier ved universitet. På grunn av veldig uregelmessig studietilbud i samiske språkstudier følte jeg at jeg bare måtte hoppe på når muligheten bød seg.*
- 41. *Vanligvis må jeg ta frilans arbeid ved siden jobb. Stipendet ga meg mulighet til å ta samisk ved siden jobb og unngå å ta imot frilans oppgaver.*
- 42. *Jeg gikk allerede på et annet studium på den tiden. Valget sto mellom å jobbe deltid på siden, eller å studere samisk, for å få inn noen ekstra kroner. Da var valget enkelt.*
- 43. *Stipendet dekket en del kostnader forbundet med kurset - vi reiste på ekskursjon til Kautokeino og da dekket stipendet reise, kost og losji.*
- 44. *Jeg ville tatt samisk uavhengig av stipend. Språket har vært interessant for meg siden barndommen siden mine besteforeldre snakket det. Det var anledning i livet mitt til å ta kurset-da tok jeg det.*
- 45. *Stipendet var viktig for at jeg skulle kunne gjennomføre et slikt kurs.*
- 46. *Ved pedagogikkutdannelsen var ikke stipendet avgjørende, men for å studere samisk var det et av årsakene til at jeg valgte å studere samisk. Å motta stipend var en stor motivasjon for meg, både for å starte på studiet og å fullføre det.*
- 47. *Ville gjøre språkstudier, stipendet gjorde det mulig å sette av tid til studier.*
- 48. *Joda. Pengene hjalp meg til å studere videre.*

Ingen påvirkning

- 49. *Ante ikke om det på forhånd. Jeg ville bare lære samisk:)*
- 50. *Jeg ville bare ta tilbake språket jeg aldri fikk lære, eller familien min fikk lære*
- 51. *Ingen påvirkning. Etter mitt syn har ikke Sametinget gode ordninger for samisk samfunnsutvikling. De prioriterer samisk språk, men samfunnet har behov for flere yrkesgrupper enn de som kan samisk grammatikk.*
- 52. *Stipendet påvirket ikke mitt studievalg.*
- 53. *På ingen måte. Visste ikke om den før i mitt siste semester*
- 54. *Jeg hadde allerede valgt studie, fikk vite om stipend etter at vi startet*
- 55. *Jeg hadde påbegynt mitt studie da jeg søkte på stipendet. Stipendet var ikke avgjørende på mitt studievalg. Det var tilfeldigvis stipend innenfor det området jeg studerte i.*
- 56. *Jeg var ikke i tvil. Jeg viste hva jeg ville studere og bli*
- 57. *Nei, det påvirker ikke mitt studievalg. Har valgt samisk fordi jeg vil jobbe med det samiske språket.*
- 58. *Stipendet var ikke avgjørende for mitt valg.*
- 59. *Valgte språkstudie koste hva det koste ville.*

60. Påvirket ikke mitt studievalg.
61. Det er i grunn upåvirket, Siden jeg skulle gå lærerutdanning uansett. Det er i grunn tilfeldig at jeg snakker både samisk og valgte lærerutdanning
62. Valgte av interesse og ikke av stipend.
63. Stipendet påvirket ikke valget mitt.
64. Valgte studie uavhengig av stipend. Visste ikke om stipendet før andre året på uit.
65. Påvirket meg ikke på noen vis.
66. Da stipendet er såpass lite var ikke stipendet utslagsgivende i det hele tatt.
67. Nei, valgte ikke studiet pga stipend
68. Stipendet hadde ingen påvirkning, da jeg ble oppmerksom på stipendmuligheten etter studiestart.
69. Stipendet påvirket ikke mitt valg i det hele tatt.
70. Stipendet påvirket i liten grad valg av studie, da jeg egentlig tror jeg hadde valgt samme retning uansett om stipendordningen hadde vært eller ikke. Men jeg tror helt klart at stipendordningen fungerer veldig fint for folk som er i tvil om hva de vil gjøre og gjerne står og vipper mellom to valg. Da kan jeg se for meg at stipendet er det som vipper til fordel for videre studier der stipend fra sametinget er inkludert. Noe jeg savner er informasjon om hvor store summer på stipendet egentlig er snakk om før studiestart. På videregående er elever veldig ivrige på å velge samisk pga stipendordningen deriblant, og tror at elevene er mye mer opplyste om hvor stort stipendet er.
71. Ingen påvirkning
72. Stipendet var ikke avgjørende for at jeg skulle lære samisk.
73. Ville lære språket uavhengig av stipend eller ikke
74. Nei. Samisk er uansett viktig.
75. Viste ikke om stipendet når jeg begynte språkkurset
76. Stipendet påvirket meg ikke. Har visst lenge at jeg ville bli lærer, men syntes det samiske språket og kulturen er svært viktig og ønsket god kunnskap om det før lærerutdanningen, slik at jeg kan bruke det på best mulig måte i undervisningen.
77. Stipendet var helt klart en av de tyngre veiende fordelene da jeg valgte å ta et årsstudium i samisk. Faktorene som gjorde at det var verdt å bruke et helt studieår på samisk var følgende: 1. Samisk tilhørighet i egen familie og således et personlig ønske om å lære meg språket. Ingen av mine nålevende slektninger snakker samisk. 2. Samisk kvote på videre studier. Denne fikk jeg ikke bruk for da karakterene mine holdt til å komme inn på vanlig grunnlag, men det var likevel godt å vite at jeg kunne komme inn på samisk kvote. 3. Stipendet fra sametinget var også en ganske tungtveiende fordel, men på grunn av de andre faktorene tror jeg at jeg likevel ville ha søkt studiet også uten stipend. 4. Vissheten om at selv basale kunnskaper i samisk språk er godt å ha på CV'en når man søker jobb i Sápmi.
78. Valgte språkstudier, og stipendordn. var helt klart en gulrot for å gjennomføre studiet.
79. Stipendet hadde ikke noen betydning for mitt valg å lære samisk språk.
80. Valgte samisk språk av egen interesse. Stipendet hadde ingen betydning.
81. Visste ikke om stipendet før jeg hadde studert i et halvt år.
82. Jeg valgte ikke studie bare på grunn av at jeg visste om stipendet fra Sametinget. Det er ikke snakk om så mye penger at det kunne påvirket valget mitt. Men joda, det er en veldig bra ordning, at vi har en slik mulighet. Håper den opprettholdes.
83. Stipendet gikk rett og slett til å dekke reiseutgifter under studietiden. Jeg hadde på forhånd bestemt meg for å studere sørsamisk, derfor påvirket ikke stipendet valget mitt i det hele tatt.
84. Det påvirket ikke, men jeg er lykkelig over å ha fått stipendet.

85. *Jeg visste ikke om stipendet før jeg begynte på studiet.*
86. *Valgte studie på grunnlag av mine egne interesser. Stipendet var for meg en bonus. Stipendet påvirket ikke valget mitt, men jeg følte at det var bra at det jeg studerte ble satt pris på.*
87. *Ettersom jeg ikke visste om stipendet før jeg allerede hadde begynte på studiet så kunne det ikke påvirke min avgjørelse. Men når jeg nå tenker på fremtidige utdanninger jeg ønsker å ta, så føler jeg at stipendordningen motiverer meg til å ta flere samiske studier. Men jeg har jo likevel lyst til å lese samisk, men å få penger fra Sametinget betyr at studiehverdagen blir lettere. Derfor har stipendet mye å si dersom man vurderer samiske studier opp mot andre studier.*
88. *Valgte ikke faget mitt på grunn av stipend. Jeg visste i det hele tatt ikke om stipendet før jeg begynte. Stipendet var en bonus i studiet.*
89. *Stipendet er for liten til at man skal bestemme studie på grunnlag av det.*
90. *Når jeg begynte på studiet så visste jeg ikke at det er mulig å få stipend. Det kan være fordi jeg er fra Finsk side. Jeg synes det er bra at stipendet forteller hvilke arbeid som behøves i det samiske samfunnet.*
91. *Har alltid vært interessert i sykepleie! Visste ikke at stipendordningen til Sametinget er for sykepleiestudenter.*
92. *Hadde kun hørt om stipendet, men nei det påvirket ikke valget mitt. Jeg synes at det var viktig å velge studie innen mitt språk og min kultur, et felt der jeg får arbeide, utvikle og styrke samisk språk, kultur, tradisjoner og identitet. Stipendet har på ingen måte påvirket studievalget mitt, men å få stipendet motiverte meg selvfølgelig til å arbeide videre.*
93. *Det var ikke viktig for meg å velge et studie som var prioritert av Sametinget. Valgte fagfelt som er interessant for meg og som jeg ønsker å jobbe med fremover.*
94. *Påvirket ikke, fikk mye mer stipend av Lånekassen og Udir til studiet, og hadde uansett studert det samme med tanke på jobb.*

9.8.2 Kommentarer: Hvor viktig var størrelsen på stipendet? Hvordan har stipendet påvirket din studenttilværelse? Beskriv!

Bidrag til utstyr/reise

1. *Størrelsen på stipendet har minket siden jeg begynte, så overgangen til å få mindre en hva man var vant til, var en utfordring (dette med tanke på utstyr som trenges til utdanningen).*
2. *Det har vært viktig med en såpass str på stipendet at man kunne reise på studiesamlinger og prioritere det. Uten stipendet ville man kanskje ikke vært like motivert (og ikke hadd råd?) til å reise på studiesamlinger. Når det gjelder lulesamiske språkstudier vet jeg at de fleste studerer samisk ved siden av andre studier eller jobb. Derfor er stipendet kanskje viktig for å f.eks reise til studiested.*
3. *Det gjorde det mulig å gjennomføre studiet uten alt for store utgifter til skolemateriell og reise til og fra studiestedet.*
4. *Veldig motiverende og det har gjort at jeg da fikk kjøpt ny PC, siden min PC ble ødelagt midt i eksamenstiden.*
5. *Det å oppholde seg i områder, eller reise til og fra områder, der man får best utbytte av samiske språkstudier koster at man velger bort en del økonomisk lettere valg - og da er størrelsen på stipendet viktig for om man våger å følge hjertet eller ikke.*

6. *Størrelsen var veldig fin! Den gjorde at jeg kunne dra på språkbad, kjøpe flere skjønnlitterære samiske bøker og dra på flere arrangementer. Den økte rett og slett min kompetanse i samisk.*
7. *Veldig viktig. På grunn av reisevei til studiestedet.*
8. *Stipendet var viktig for å få råd til å kjøpe nødvendig og relevant litteratur og til reise og opphold på annet studiested enn det som da var mitt ordinære studiested. Uten stipend kunne dette blitt ekstra utgifter som det ikke var rom for, for en student. Flere av de vi studerte med var godt voksne personer som fikk stipend fra sametinget i tillegg til at de fikk permisjon med lønn fra jobb.*
9. *Stipendet var viktig for meg så at jeg kunne kjøre til byen hvor det finnes samiskundervisning.*
10. *Viktig, siden det var grunnen til at jeg ble motivert til å studere istedet for å jobbe. Stipendet gjorde at jeg hadde råd til å bo nært skolen og spise sunt.*
11. *Ok, men ga ikke store utslaget. Dekket bøker.*
12. *Stipendet gjør det lettere for mange å kunne fortsette med studiene. Studentøkonomien er stram, og mange slutter pga det*
13. *Størrelsen er viktig i en allerede trang økonomi. Dette gjorde at jeg fikk brukt enda mer tid på studie.*
14. *Stipendet dekte ikke reisekostnadene inkl. burtgifter, men ga meg et nødvendig kompetanseløft.*
15. *Stipend hjulpet meg å kjøpe alle skole bøker og reise til skole. Jeg hadde bodd i Alta og skole var i Kvalsund, 111 km en vei.*
16. *Stipendet ga noe større økonomisk frihet. Det var med å dekke reiseutgifter og overnatting på studiested*
17. *Stipendet var såpass stort til at det hjalp godt på motivasjonen, men ikke stort nok til at jeg ikke hadde villet ta studiet kun på grunn av stipendet. Stipendet gjorde at jeg fikk mulighet til å reise til og fra studiested oftere, og til at jeg kunne kjøpe meg et eget sett søljer, noe som har kommet godt med siden.*
18. *Det kom helt klart godt med. Man tenker at en student trenger bøker og det gjør de også, men noe som er langt mer nyttig for en student i dag er en laptop ettersom det finnes gode ordbøker, spill og språkrelatert innhold på nettet. Jeg snakker ut i fra min egen utdanning: samisk for nybegynnere, Saal-1*
19. *Stipendet dekket kost og losji, men ikke tapt arbeidsfortjeneste*
20. *Jeg fikk 15 000 kr hvert halvår, og det hjalp på å kunne få råd til trening og mer mat.*
21. *Har tatt samlingsbaserte deltidsstudier i tillegg til jobb. Å reise og bo på samlinger gir alltid en merkostnad, og for min del dekket Sametingets tilskudd disse merkostnadene. Så JA stipendet var avgjørende for å kunne gjennomføre studiet.*
22. *Størrelsen har ikke vært viktig. Men stipendet har påvirket min studenttilværelse svært mye, da jeg i stipend-perioden får mulighet til å reise hjem og kjøpe litt ekstra til meg selv. Stipendet skaper også motivasjon til å bestå eksamen og til å bruke det samiske i undervisning og praksis.*
23. *Størrelsen var god nok til at det hadde en betydning da jeg valgte studie. Det påvirket ikke min studiehverdag noe særlig, da jeg satte pengene inn på sparekonto. Pengene har hjulpet meg på vei mot egenkapital til bolig og har kommet godt med.*
24. *Det er til stor hjelp ved betaling av leien når man har flyttet til et annet sted på grunn av skolen og ikke har noen kjente som bor der.*
25. *Jeg fikk et par tusen, det dekte bensinutgifter til seminarene. De skrev at det skulle være 15 000, men fikk ikke i nærheten av det, og ikke var det forklart hvorfor det var mindre.*

Bidrag til større fokus på studie

26. *Størrelsen er ikke god nok, men hjelper på da det betyr mindre lån/mindre ekstrajobb ved siden av studiene.*
27. *Størrelsen var viktig, da jeg fikk utdannelsespermisjon fra daværende jobb uten lønn.*
28. *Stipendet kom veldig godt med. Det førte til at jeg kunne konsentrere meg fullt på studiet, og slapp å ta meg en deltidsjobb.*
29. *Størrelsen er viktig siden studiestøtten fra det offentlig ikke er tilstrekkelig for å være fulltidsstudent, uten å jobbe ved siden av.*
30. *Det var selvsagt godt å få litt, tok permisjon uten lønn i 6 måneder.*
31. *Størrelsen på stipendet var stort nok i min situasjon. Det at jeg fikk det innvilget, gjorde at jeg faktisk kunne gjennomføre SAAL-kurset. Dermed var det i min situasjon avgjørende.*
32. *Fikk bedre utbytte av studiene, da jeg ikke trengte å jobbe så mye ved siden av.*
33. *Kommer svært godt med med i en trang økonomisk situasjon. Gjør det mulig å være heltidsstudent.*
34. *Det gjorde jo at man tok seg "råd" til å ta denne utdanningen*
35. *Har tatt studiet uansett, men stipendet gjorde at jeg ikke trengte å jobbe ved siden av studiene.*
36. *Størrelsen var viktig. Hadde kanskje ikke begynt studiet dersom det var mindre. Gjorde at jeg kunne konsentrere meg mer om studiene.*
37. *Mener å huske at stipendet ble satt ned i 2015. Selvfølgelig en skuffelse, men alt kommer godt med i studietiden. Personlig vil jeg si at stipendet hjelper mtp ekstra jobb ved siden av studiet. Mulighet til å ta mindre vakter og heller fokusere på studiet.*
38. *Stipendet var en hyggelig overraskelse. Jeg måtte ta noen dager fri fra jobben så det var greit å få de dagene dekket.*
39. *Stipendet har gjort at jeg ikke trenger å jobbe så mye ved siden av studiene, slik at jeg kan fokusere mer på studiene.*
40. *Stipendet var veldig motiverende for å bestå eksamen, ettersom en må betale tilbake stipendet dersom en ikke består.*
41. *Stipendet har hjulpet meg med å klare meg økonomisk og i studentmiljøet.*
42. *Stipendet har gjort ting mye lettere, ettersom jeg ikke får så mye i studiestøtte.*
43. *Det er viktig at stipendet er til hjelp for å dekke studieutgifter over lengre tid, slik at man ikke må få seg en jobb og kan fokusere på studiet. Stipendet hjalp meg på den måten også.*
44. *Når jeg fikk stipendet kan jeg gi mer tid til studiene og jeg trenger ikke tenke på å jobbe mens jeg tar masterstudiet. Jeg lever av bare duodji og stipendet hjelper meg å spare tid som jeg bruker på studiet.*
45. *Hadde neste ikke klart meg uten det, hadde måttet arbeide (stilling) enda oftere i helgene og om kveldene.*
46. *De første årene var stipendet veldig stort og prioritert på en rar måte. Nemlig at jo flere studenter jo mindre penger. Det var nesten slik at man måtte holde det skjult at man kan få penger derifra slik det blir kjent, fordi dersom det ble kjent så søkte flere. Men jeg kan ikke si at 10 000 kroner per semester har påvirket så veldig mye nei. Jeg har selv valgt å bruke pengene på pensumlitteratur og å kjøpe samisk litteratur slik at det har vært høvelig og de har kommet til nytte.*
47. *Med stipendet fikk jeg skaffet meg ting til mine studier. I feltet duodji trenger man verktøy som det er vanskelig å skaffe dersom man ikke får støtte fra noen.*
48. *Da jeg studerte samisk fikk jeg 15 000,- hvert semester. Det gjorde at jeg ikke måtte arbeide like mye som jeg måtte ha gjort uten stipendet. Derfor fikk jeg bruke mer tid og*

krefter på å studere, gjennomført studiet på en bra måte og jeg føler selv at jeg fikk et så godt utbytte av studiet som overhodet mulig.

Bidrag til rekruttering

- 49. Størrelsen er selvfølgelig viktig hvis man ønsker å rekruttere til visse yrker. Studenter får lite stipend i dag i forhold til de utgiftene man har, så det ekstra stipendet kommer godt med. Hvis man i tillegg har samisk som 2.språk, kan det være vanskeligere å ta til seg språket, og man trenger mere tid til lesing. Da er det ikke alltid man har tid til en jobb ved siden av studier.*
- 50. Som nevnt over har stipendet vært et viktig bidrag for studiet mitt og har påvirket studenttilværelsen på en positiv måte. Sametinget viser gjennom stipendordningen at Sametinget også prioriterer reindrift. Det føles godt å ha Sametinget bak ryggen som en god støtte. Støtten fra Lånekassen er ikke stor all verden for de som er selvstendige, så størrelsen på stipendet har vært veldig viktig.*
- 51. Veldig viktig. Denne kunne med fordel vært litt større.*
- 52. Det er veldig beklagelig at stipendet er blitt så mye mindre, det kan hindre utvikling. Dersom denne summen holder seg så kan det føre til at de samiske studiene ikke lengre er så attraktive.*
- 53. Jeg fikk 15 000 kroner i halvåret og det hjalp meg utrolig mye. Først etter at jeg allerede hadde flyttet til studiebyen fikk jeg vite at jeg ikke får studiestøtte/lån fra den Finske stat. Dersom jeg ikke hadde fått stipendet fra Sametinget, så hadde det ikke vært mulig for meg å ta denne utdanningen.*
- 54. Størrelsen på stipendet ble endret fra år til år. Jeg hadde et håp om at det var litt mer i året. Stipendet har blant annet bidratt til at jeg gjorde ferdig utdanningen.*
- 55. Størrelsen på stipendet var selvfølgelig viktig, det viser at det er behov for flere samisktalende i flere yrker, og det er også viktig at er samisk talende med utdanning i de yrkene der behovet er. Stipendet motiverte meg til å arbeide mer med skolearbeidet.*
- 56. Da jeg leste søramisk var stipendet veldig bra ettersom man ikke kan studerer det på heltid. Det tilbys kun som deltidsstudium og det ble mange reiser på grunn av studiet. Dersom jeg hadde måtte ha tatt opp lån, så er det ikke sikkert at jeg hadde gjort ferdig kurset.*
- 57. Påvirket min studiehverdag positivt og jeg følte at min utdanning var viktig for det samiske samfunnet.*

Liten/Ingen betydning

- 58. Stipend er alt for lite..hjelper ingenting*
- 59. I forhold til det studiet jeg tok, ved siden av 100% jobb, var ikke størrelsen på studiet avgjørende.*
- 60. Jeg fikk 4.000, og det var kun en kjærkommen gave for meg.*
- 61. Pengene er selvfølgelig veldig motiverende og gjør det lettere med tanke på økonomi. Men jeg tror ikke at summen er stor nok til at studenter velger studier på grunn av at de er prioritert av Sametinget.*
- 62. Stipendet kunne vært større, nå sluttet jeg på grunn av at jeg ikke hadde råd til å reise fram og tilbake.*
- 63. Størrelsen på stipendet var ikke så viktig for meg. Jeg hadde et ønske om å lære samisk. Men stipendet var selvfølgelig en ekstra motivator.*

64. *Veldig viktig fordi man fikk brukt det til å kjøpe bøker som man trenger i studiet. Har ikke påvirket på noen måte, men selvfølgelig så kommer penger alltid godt med i en ellers dyr verden. I tillegg har stipendet flere ganger vært til hjelp når regninger skal betales.*

9.8.3 Utvalgte kommentarer: - Hvor stort må stipendet fra Sametinget være for at det skal ha avgjørende betydning for at studenter skal velge en av de prioriterte utdanninger fra Sametinget. Kommenter og angi gjerne beløp pr. semester!

Kommentarer relatert til beløp mellom 5.000-20.000

1. *Savner forgi stipendgrensen på 15.000 pr. semester.*
2. *Første året jeg studerte var stipendet på 20 000, så falt den ned til 15 000 og nå er den på 10 000. Jeg mener stipendet bør være på 20 000 pr semester hvis det skal ha avgjørende betydning.*
3. *I henhold til gjeldende regler. Få stipend ut i fra vurdering av studiet og mengden*
4. *Hvis man ønsker å rekruttere til visse jobber, bør stipendet være på minst 10.000 pr. semester. Da dette er et beløp som kan motivere til å lese samisk og om samisk kultur. Stipendene bør også tilpasses ulike områders behov, og være høyere i områder som lulesamiske områder (og sjøsamiske områder i nord) hvor språket står relativt svakt. Dette bør igjen føre til bindingstid. Samtidig bør nedskrivningsordningene som er hos lånekassen i dag vedvare.*
5. *Vanskelig å si, men et sted mellom 10 og 20000.*
6. *15.000 +/-.*
7. *Min. 10.000 kr pr. semester. Hvis det et fagområdet der det er nødvendig/hensiktsmessig med samisktalende etter endt studie synes jeg at beløpet må være høyere, fra 15.000 kr pr semester*
8. *10.000/semester.*
9. *10.000*
10. *For at det skal være fullstendig avgjørende burde det være veldig stort, jeg synes stipendet var fint til motivasjon som det var (15.000 per semester). Noe mindre ville nok definitivt ikke vært verdt det.*
11. *5000 per semester burde holde for innkjøp av bøker ol.*
12. *Jeg mener det er stort nok i dag. Min mening er at stipendet skal ikke være den eneste grunn til å velge samisk, men en oppmuntring.*
13. *Spørsmål hvilken studieretning og situasjonen til søker. Vanskelig å gi et konkret svar. I mitt tilfelle måtte det vært minst 10 000 kr per semester. Helst litt mer.*
14. *Bør være minst 15000 kr pr. semester slik som tidligere.*
15. *Det må være minimum 5 000 kr per semester. Hvis ikke så blir alt papirarbeidet som følger med litt mye å gjøre for søknaden.*
16. *Minimum 2000,- i mnd.*
17. *Det bør ikke være under 10.000 kr*
18. *15-20000 i sørsamisk*
19. *15000,- for 15 studiepoeng per semester er bra.*
20. *5-10.000 per semester vil gjøre det attraktivt å søke.*

21. 20.000,-
22. Hvis folk er usikker på utdanning tror jeg man må opp i 20 000 hvert semester for at noen skal velge de prioriterte utdanningene. Er folk sikker på sitt valg er det nok 10 000 kr hvert semester. Derfor er 15000 en ganske god sum.
23. Minimum 15 000 kr PR semester
24. Min. 20.000,- per semester
25. Minst 15 000 hvert semester
26. Forstår ikke spørsmålet. Jeg synes at det kunne vært 20 000 kr, da tror jeg at det hadde vært flere samiske ungdommer som tar høyere utdanning, og det ville utviklet det samiske samfunnet.
27. Jeg synes at 15 000-20 000 i halvåret er en bra sum, fordi pensumlitteratur er veldig kostbart.
28. 20 000 kr per semester. Da hadde jeg valt en utdanning som Sametinget prioriterer. Da føler man også at Sametinget virkelig prioriterer samiske studenter og tar på alvor det samiske språkets og den samiske kulturens fremtid.
29. Jeg synes at 10 000 per semester er høvelig.
30. Vet ikke, omtrent 15 000–20 000 kroner.
31. 20 000 - 25 000kr. Jeg tror at dersom den er over 20 000 så kan den påvirke flere studenter til å velge de yrkene.
32. Mener å huske at det var 20 000 når jeg begynte, så minket det 15 000 og deretter til 10 000. Er ikke sikker nå som det er så lavt. Men jeg tror at å heller øke den med 5000 (25 000) istedenfor å minke den med 5-10 000.
33. Det kunne vært 15 000 det første året man er student, 10 000 neste gang, tredje gang, fjerde gang osv.
34. Minst nåværende sum på 10000 for samisk i halvåret (30stp). Det tror jeg ærlig talt er avgjørende nok. Men jeg tror det er naturlig at jo større sum jo mer fristende er det!
35. 10000 kr for et helt semester synes jeg er lite og ikke noe som avgjøres om en student vil ta en retning der stipend er inkl. 15000 kr per semester synes jeg er en fin og passelig sum, og en såpas stor sum at den kanskje kan vipper i en situasjon der studenten står og skal velge mellom to retninger.
36. Synes 15-20.tusen pr.semester begynner å ligne noe, hvis man får studiestøtte fra lånekassen i tillegg
37. 20000kr per semester for lærerstudenter
38. 20 000
39. I alle fall 10 000 per semester. Nå vet jeg ikke hvilke summer studentene får.
40. Minst 15000 pr 30 stp.
41. 15.000/termin vid full studie. Då vi fikk det, hade jag ikke det behovet att jobba ekstra bara før att klara hyran. Förra året med 10.000/termin gjorde mig tvingad ut i jobb vid sidan av studiene og det syntes på mine karakterer. Våres lærer rekommandert oss vid terminstart att vi ikke skulle ha ekstra jobb då vi går ut i praksis, fordi dem såg att det gick utover våra studier, og det såg og følte jag selv. Hade jag haft mulighet att gi rådet till de sykepleiestudenter som begynner nå, så hade jeg bara rekommandert sommerjobb, men ikke under studietid. Men har man bara stipend fra Lånekassen så er det idag dessverre en umulighet, då man i Tromsø må betala i så sykt mye för boende, og då snakkar jag bara ett rum/hybel som kan kosta UPP till 7000kr/m!!
42. For å ha avgjørende betydning mener jeg at det burde være høyere. Ca. 15000-20000.
43. Jeg tror det bør være minimum på det nivået det er idag (15 000 per semester) for at det skal ha betydning for studievalg.

Kommentarer relatert til beløp mellom 20.000-50.000

44. 20 000 - 25 000 NOK/semester.
45. For min del trur jeg at 30.000 pr. semester ville ha vært avgjørende betydning for studenter for at de skulle ha valgt Sametingets prioriterte utdanninger.
46. Som voksen og vant til fast lønn hver måned, tæret det ganske kraftig på kontoen. Kunne gjerne fått det dobbelte, altså 30000
47. Så stort at man kan ordne seg et sted å bo i Kautokeino og dekke reiseutgifter. Omtrent 30 000 nok.
48. 25 000 per semester. Det hadde vært noe...!
49. Minst 30000
50. Som student har man en tendens i å regne i en måneds studielån. Et stipend som er dobbelt eller tre ganger så stort som en måneds studielån per semester gir inntrykk av å være veldig mye penger, selv om man ikke tjener noe særlig på det. Jeg synes nivået på Sametingets stipend nå er veldig godt, og så lenge man følger pengeverdien.
51. Dersom det hadde vært f.eks. 6000,- i måneden og 30 000,- i semesteret så hadde det nesten vært som en gratis utdanning og man hadde nesten ikke hatt behov for å ta opp studielån. En gratis utdanning er veldig attraktivt, og jeg tviler ikke på dersom stipendet hadde vært så stor så ville jeg ha studert mer samisk etter at jeg er ferdig med bacheloren. Så lenge det er så lite som nå så er stipendet bare tilpasset det at det skal "spe på" det ordinære studielånet. Da må man vurdere om det er så fornuftig å bruke studielånet på akkurat denne utdanningen.
52. Minst 25 000.
53. Skal man få flere til å velge sørsamisk bør stipendet være mellom 20-25 000,- per semester.
54. Bør i allefall ligge på minimum kr. 30 000 pr. semester for å ha avgjørende betydning. Alternativt et litt mindre stipendbeløp men at det gis avskrivning på f.eks 100 000/200 000 ved fullført utdanning. Da sikrer man at flere faktisk satser på å fullføre utdanningen, istedenfor å bare "shoppe" samiske studiepoeng for å spe på økonomien (uten at det nødvendigvis leder frem til den fagutdanningen Sametinget og det samiske samfunnet etterspør).
55. 20000-30000
56. Vil ca fra 20000 og oppover er bra
57. Stipendet bør være høyere, gjerne kr 30000, for de unge som skal velge utdanninger fra Sametinget
58. Det burde i i alle fall være en tredjedel at det vanlige stipendet fra Lånekassen. Rundt 35-50 000 kroner.
59. 30 000 hvert semester.
60. Dersom stipendet skal være attraktivt og et lokkemiddel til de prioriterte utdanningene så bør stipendet være 20-30 tusen i halvåret.
61. Jeg synes 20 000 per semester er veldig bra. Med det fikk jeg kjøpt skolesaker, betalt regninger og spart litt i BSU.

Kommentarer relatert til beløp mellom 50.000-100.000

62. 50-100 tusen pr år. Dette betyr 25- 50 tusen pr halvår/semester. Beløp bør avgjøres på bakgrunn om studiene innbefatter større kostnader. F.eks om studenten selv må betale for analyser av prøver til sin forskning.
63. 50000

- 64. 100 000 pr semester.
- 65. 50 000
- 66. 50 000 kroner per semester hadde vært en veldig motivator til å velge studier som Sametinget har prioritert penger til.
- 67. Det må være såpass stort at man ikke må jobbe ved siden av. 50 000 i halvåret hadde vært bra.
- 68. Dersom stipendet skal lokke ungdom til visse utdanninger så tror jeg at stipendet må være omtrent 50 000 i året.
- 69. Minst hundretusen kroner i penger.

Generelle kommentarer

- 70. Det er vanskelig å si, men beløpet dere hadde for noen år tilbake virker mye mer enn det som blir utbetalt nå.
- 71. Sett ifht lånekassens max.summer i dag ihvertfall like mye pr mnd
- 72. Men det er mye viktigere å jobbe mot 10.-klassinger som har samisk, og å sørge for at elever i grunnsopplæring og videregående opplæring får startet opp samisktimer senest andre skoleuke, uavhengig av hvor de bor i landet. Stipend alene kan ikke motivere elever som opplever å ikke få et fullverdig språkopplæringstilbud.
- 73. Det vet jeg ikke. For meg er det ekstra bonus og og motiverende å få stipend fra sametinget.
- 74. Det må stå i forhold til økonomiske utgifter i forbindelse med studiets varighet
- 75. Tror størrelsen er ok for dette kurset. Gir en god motivasjon for å gå i gang.
- 76. For unge folk uten jobb vil det kanskje ha betydning. Jeg brukte det til husleie i kommunen jeg tok kurset. Det var en flott tid.
- 77. Tror ikke stipend kan påvirke studievalg, men hjelper folk å fullføre studie.
- 78. Det kommer helt an på om det er grunnutdanning eller videreutdanning. Det kan ikke være konkurransevridende. At noen blir helt uten lån og andre ikke.
- 79. Størrelsen burde være slik at det dekker utgifter til mat og husly.
- 80. For at en skal velge et prioritert yrke bare pga studestøtte bør nok beløpet være større. Jeg valgte å studere sykepleien fordi jeg ønsket dette, ikke pga stipendet. Dersom jeg skulle valgt å studere bare pga studiestøtte måtte nok beløpet vært større ja
- 81. Satsene bør være slik de er eller bedre, da det skal ses på som at det skal lønne seg å ta samisk relatert utdanning, det motiverer til å bruke språket i fremtidig yrke.
- 82. Et konkret beløp er vanskelig for meg å si da jeg hadde allerede valgt utdanning uavhengig av at sametinget bevilget stipend. Men for at noen skulle valgt utdanning pga stipend vil jeg tro beløpet måtte vært noe høyere enn det er idag.
- 83. Vet ikke, men det er viktig å utdanne mange flere til å beherske samisk. Jeg skal informere alle ungdommer jeg kjenner om at det finnes en stipendordning. Og jeg skulle ønske at flere fra mitt område som ikke er kjerneområdet for samisk språk, fikk hjelp til å lære seg samisk. Det er disse områdene som er hardest rammet av fornorskningen. Og Sametinget har ikke gjort noe for å styrke de som trenger det mest, de tenker bare på indre strøk.
- 84. Stipendet bør være av en slik størrelse at det dekker en del utgifter ved studiet. Det er også svært viktig at studenter må betale tilbake stipendet hvis de ikke består. Det svir i pengeboka å betale tilbake et større beløp enn et mindre. Studiene varierer i kostnader, og det bør også stipendene gjøre. Jeg var svært fornøyd med de stipend jeg fikk fra Sametinget. Ikke for mye og ikke for lite, men akkurat passelig i forhold til de kurs jeg tok.

85. Min venn, som gikk Samisk høyskole et par år før meg, fikk vel 30.000 pr semester (60.000 i skoleåret). DET hadde vært noe.
86. I alle fall såpass stort at det dekker en stor del av de dyre boutgiftene som er i byen, for eksempel i Tromsø.
87. Jeg synes ikke penger bør være hovedmotivasjonen for å lære seg samisk. Det viktigste er at studiene er interessante for studentene. Jeg kunne ikke samisk før jeg begynte på kurset, men jeg hadde bare rett å slett lyst til å lære det.
88. Størrelsen på stipendet bør henge sammen med hva slags utdanning det er. I duodji bør man ha et større stipend fordi man behøver mange ting som koster.
89. Bør være minst 2-3000 i måneden. Deretter bør den det forplikte slik at de som har fått stipend begynner å arbeide eller drar tilbake i jobb der de er til nytte for samer og våre behov.
90. Vanskelig å si, men det er selvfølgelig viktig at summen er såpass stor at den er til nytte! Jeg er deltidsstudent og har samlinger i Hammerfest og er i praksis rundt om i hele Finnmark, og får ingen støtte til boutgifter! I den sammenheng er stipendet veldig bra.
91. Jeg har oppdaget at i år er stipendet mindre og nesten for lite. Det var bedre slik som det var i 2015.
92. Ettersom jeg ikke vet hvor mange studenter som for eksempel studerer sykepleie eller lærerutdanning så er det vanskelig og argumentere om summer. Men med tanke på helt klare språkutdanninger så burde disse studentene få mer i stipend. Det kunne motivert flere folk med utdanning til å ta utdanning i språk. Selv om ti tusen per semester er til stor hjelp når studenter skal kjøpe læremidler så lever studenten ikke på det. Det er viktig å løfte språkkompetanse om det så er lærere, sykepleiere, brannmenn eller bibliotekarer. Eller språkkompetansen til økonomer i samiske institusjoner eller de som jobber i forkontoret. Høyere utdanning i samisk i alle samfunnets yrker ville styrket språkets status. Samiske arbeidsgivere tørr ikke å kreve samisk kunnskaper når de leter etter ansatte, og jeg tror at det kommer av at de fleste ikke har den kompetansen. Det muntlige språket har de men ikke kompetansen til å skrive på samisk.
93. Jeg mener at dersom stipendet for samiske språkstudier hadde blitt doblet så hadde de som allerede er i arbeid begynte å skaffe seg høyere utdanning i samisk.
94. Det er det vanskelig å svare på. Jeg tror ikke at folk velger en gitt utdanning på grunn av stipend. Det kan selvfølgelig påvirke dersom man har to like utdanninger der den andre er samisk og den andre er norsk.
95. Stipendet for master i samisk burde vært halvparten så mye som det nå er. På grunn av at statistisk så er de samene som tar master/doktorgrad godt voksne, det betyr at de ofte er familiefolk mens de tar utdanning. De blir det mer økonomisk utfordrende å studere, dersom man ikke har permisjon med lønn.
96. Jeg syns det var bra når det var 20 000 per semester og 30 000 for julev/sør. Men det hadde ikke vært behov for å gi så mye til begynnerkursene, for disse er dagens ordning nok.

9.9 Vurdering av pliktår/plikttjeneste

9.9.1 Tydelige funn

- Stipendmotakerne er gjennomgående forsiktig positive til pliktår/plikttjeneste knyttet opp mot tildelingen av stipend.
- De som tilhører lulesamisk språkgruppe er langt mer reservert mot plikttjenester enn de som tilhører nordsamisk og sørsamisk gruppering. Den største forskjellen finner vi på spørsmålet ang pliktår innen yrket man utdanner seg til der lulesamisk gruppe scorer gjennomsnittlig 2,6 , mens sørsamisk gruppe scorer 3,7. Nordsamisk gruppe har 3,5.
- Forslaget som mottas best, er å ha et pliktår i en stilling der man aktivt bruker samisk språk- og kulturkunnskap (Gj.s.: 3,76). 70,5 % er helt eller delvis positiv til dette tiltaket.
- Forslaget som flest er negative til er å ha et pliktår i visse kommuner, f.eks. innen samisk forvaltningsområde.
- Respondentene fordeler seg jevnt over hele skalaen på spørsmål om de ville latt være å søke stipendet om det var pliktår knyttet mot tildelingen. 38.7 % uttrykker at de helt eller delvis ville latt være å søke hvis de fikk pliktår. 40,9 % vurderer at et pliktår helt eller delvis ikke ville påvirket deres søknad. De som tilhører lulesamisk gruppe vil i mye større grad latt være å søke på stipend (Gj.s.: 3,4) enn de fra nordsamisk gruppe (Gj.s.: 2,9)
- Barnehagelærerne er gjennomgående positive til pliktår. De scorer gjennomsnittlig 4,1 på pliktår innenfor yrket, 4,5 på pliktår som innebærer å bruke samisk språk- eller kulturkompetanse, 3,6 på delta i fadderordning el.l., og 3,2 på pliktår innenfor samisk forvaltningsområde. Tilsvarende tall for lærerutdanning er 3,2 – 3,3 – 2,9 - 2,9.
- Andelen barnehage- og lærerstudenter som ville hatt betenkeligheter med å søke stipend hvis det medførte pliktår er som for gjennomsnittet av alle yrkesgrupper.

9.9.2 Utvalgte kommentarer - Har du f.eks. innspill på alternative plikttjenester?

Positive kommentarer til plikttjenester

1. *Det bør være en forpliktelse for begge parter. Gir sametinget støtte igjennom tre - fire studieår (tilsvarer årslønn), bør studenten forpliktes ett år eller to.*
2. *Jeg er postivi til pliktår, men hvis det skal føre til at personer som er i jobb må slutte eller søke permisjon i en jobb for gjennomføre det vil det være umulig, da er jeg ikke positiv til det. Siste: Det ville være avhengig av størrelsen på stipendet - kombinert med mulighet på jobb. Det er nok et vanskelig punkt. Kanskje Sametinget måtte være pliktig til å gi studentene jobb hvor de fikk brukt samisk :-)*

3. *Jeg tror kanskje man med fordel kan se på å innføre andre vilkår for noen utdanninger, for eksempel tvungen arbeid i samiske områder for for eksempel lærere eller politi. Eller jurister for den saks skyld, om man noen ganger finner ut å gi stipend til andre utdanninger! Også er det jo selvfølgelig viktig at man stiller språkkrav til mottakere at stipendet, og da synes jeg dagens krav om 2. språkkompetanse er et virkelig minimum.*
4. *Kan ha pliktår til det man utdanner seg til hvis man ikke endrer retning. For er man ikke fornøyd med sitt valg burde man ikke være nødt å jobbe som det 1 år. Kan ha pliktår med aktivt bruk av samisk, hvis det er innom sin utdanning, og hvis man kan gjøre det uten å måtte flytte til angitte kommuner. Burde IKKE være påbudt å flytte til forvaltningskommuner kun for at man fått stipend.*
5. *Pliktår som i pkt.2 på dette arket-ja. Men ikke stedsbundne pliktår med mindre studenten får velge sted selv. Pkt.4 kunne jeg også stilt meg positiv til.*
6. *Det hadde kanskje vært en bra ide, dersom man får lønn i jobben og man kunne selv påvirket hva slags jobb og hvor.*
7. *I kommunene utenfor forvaltningsområdet for samisk språk så mangler man lærer i samisk. Et pliktår ville kanskje ha bedret situasjonen.*
8. *Tror det ville vært en bra ordning. Det fungerer i alle fall slik dersom kommuner gir studenter stipend, at de må arbeide en viss tid i den kommunen. Er nok mest positiv til de to første forslagene.*

Positiv under forutsetning av økt stipend

9. *Skulle jeg ha flyttet for ett år, så måtte størrelsen på stipend vært høyere.*
10. *Pliktår ville selvfølgelig blitt vurdert opp mot størrelsen på stipendet. 10000,- i stipend i året er for lite til å binde seg opp, men om stipendstørrelsen økes så.*
11. *Ved innføring av pliktår må stipendet økes betraktelig! Og det dummeste dere kan gjøre er å kreve at studentene må jobbe i en språkforvaltningskommune. Samiske barn og unge som er så uheldig å bo i en kommune som ikke er forvaltningskommune blir taperne om lærere og andre språkarbeidere tvangssendes til en annen kommune for å jobbe. Ikke gjør oss mer til A og B samer enn vi allerede er!*
12. *Det kan nok virke inn negativt, men på den andre siden bør man få inn plikttjeneste på stipender knyttet til større beløp. Mindre beløp mener jeg er urelevant til plikttjenester, men heller plikte til svar på spørreundersøkelser o.l.*
13. *Dersom det skal være plikttjeneste knyttet mot stipendet bør stipendets størrelse økes betraktelig.*

Negative kommentarer til plikttjenester

14. *Tenker at det kan være problematisk å kreve pliktår/tjeneste for enkeltfag som språkopplæring.*
15. *Det kan være vanskelig gjennomføre et pliktår hvis man ikke får seg jobb innenfor det fagfeltet man utdanner seg i, men så langt det lar seg gjøre er det positivt med et pliktår.*
16. *I Finnmark er det veldig vanskelig å få jobb innen det området man tar utdanning i, særlig reindrift. Derfor er jeg delvis uenig, fordi jeg er usikker om man vil være så "heldig" å få jobb innenfor fagområdet man har tatt utdanning i.*

17. *Mht. samiske språkstudier, og dermed også indirekte lære om samiske klutur, kan innføring av plikttjenester være med på å bremse hvor attraktivt det er for de som "bare er nysgjerrige" - man føler gjerne at man ikke har "rett" til å lære fordi "man må være god nok til å avlegge plikttjenestene". Og jeg tror dette kan bremse den økende interessen for å lære seg samisk språk - enten man er av samisk ætt eller ei.*
18. *Plikttjenester passer ikke innenfor utdanninger som ikke er direkte yrkesrettet som reindrift, tradisjonell kunnskap og duodji. Om slike kriterier gjør at man ikke får stipend til tradisjonelle samiske yrker kan dette svekke statusen til disse utdanningene.*
19. *Hadde fast jobb, og ingen planer om å bytte. Dersom det ble en plikt som krevde 1 år i annen jobb hadde jeg ikke fått permisjon og alt hadde blitt spolert.*
20. *Er litt usikker på hvordan det ville løst seg i det sørsamiske området. Dersom det skulle vært pliktår må det kunne gjennomføres.*
21. *Høres ut som noe som fort kan oppfattes som en barriere.*
22. *Jeg er uenig i at man må plikte seg til noe. På forhånd er det vanskelig å vite om man får jobb og ikke minst hvor man ender opp.*
23. *Om det er snakk om plikttjeneste så vill jeg se att man får betald utdanning, som det er med videreutdanning innom sykepleiefaget om det er bristvara på den spesialiseringen så får man betald utdanning og isamband med det låser seg med en plikttjeneste. Tror att bevisst att alla som har en samisk bakgrunn kommer oavsett kor dem jobber Få bruk av sitt språk og kulturkompetanse utan att tvinges i en plikttjeneste. Då den samiska pasienten kan man møta på øver hela Sápmi, Norden, oavsett om det er snakk om samisk forvaltningsområde eller liknande. Og jag vill tro att alla som utdanner seg til sykepleie gjør det fordi dem vill kunna ge tillföra något i det samiska samhället, till den samiska pasienten, oavsett kor du jobbar. Om det var snakk om en pliktår, eller liknande så må nog stipendiet bli mkt större en det er og det jag har föreslagit tidigare i denna undersökning.*
24. *Plikt er for strengt. Det hadde vært gøy og vært på hospitering for å praktisere språk, men det må være frivillig.*
25. *Plikttjenester er helt greit hvis dere gir stipendiet gjennom for eksempel kommune. Med forbehold om at man får full stilling i jobben der. Jeg ville aldri søkt om det var plikt forbundet med stipendiet. Jeg ville faktisk vurdert om samisk er tingen for meg, og kanskje heller utdannet meg til engelsklærer. Lånekassen krever vel ikke plikttjenester for stipendiet de gir? Fremdeles mye viktigere å få utdanningsinstitusjonene til å tilpasse oppleggene sine slik at de som virkelig er interessert i utdanningen og yrket har mulighet til å ta utdanningen. Jeg vil bli samisklærer, men kan ikke godt flytte og slutte å jobbe bare for å ta utdanningen. Og da kommer forøvrigt stipendiet godt med.*
26. *Det kan jo bli en utfordring dersom sametingen skal drive arbeidsformidling rundt dette. Evt. kan ordningen få mindre hensikt dersom man kun kan rekruttere blant folk som allerede har eller har opsjon på relevante jobber.*
27. *Mye å knytte seg til som student. Noe som også kan redusere søkere og skape konflikter etter avsluttet studie.*
28. *Det er veldig vanskelig. Selv arbeider jeg ikke i fast jobb og leder eget firma. For meg hadde det vært veldig dårlig dersom det var en slik ordning og hadde vel ikke søkt stipend. Men jeg tenker at til for eksempel lærere og sykepleiere hadde dette vært en god ordning. Og dersom de ikke kan arbeidet i et slikt område så kan de betale tilbake stipendiet.*
29. *Jeg hadde ikke orket å søke stipend dersom det er plikttjenester knyttet til stipendiet. Da hadde jeg kanskje valgt annerledes fordi de som hadde gått med på en slik regel ville fått stipendiet og ikke jeg. Det hadde ikke vært rettferdig synes jeg.*

9.10 Forbedringsforslag

9.10.1 Kommentarer: Har du forslag til hva Sametinget kunne gjøre for at stipendene kan treffe enda bedre enn i dag for å rekruttere samiske fagfolk til ditt fagfelt?

Informasjon:

1. *Det bør gis tilstrekkelig informasjon til studentene som faktisk har begynt på et studie hvor sametinget utdeler stipend. I dag kan det fremstå slik at det studentene selv må undersøke saken. Spørsmålet er hvordan man kan lete etter noe man ikke vet eksisterer?*
2. *Bruke sosiale medier aktivt, og legge info på studiestedene.*
3. *Spre informasjon*
4. *Bedre markedsføring. Tilfeldigheter gjorde at jeg ble klar over muligheten.*
5. *At Høgskolene vet om ordningen og reklamerer for det i studiekatalog, etc. Bruke sosiale medier til å reklamere.*
6. *Reklamere mer! I mitt tilfelle var det bare flaks at jeg fikk høre om det.*
7. *Reklamere bedre! Reise rundt på skoler for å informere.*
8. *Gjøre det mer synlig, kanskje sende ut brosjyrer til samisklærere som gir de til elever med samiskundervisning.*
9. *Informasjon, informasjon, informasjon!!! Mange hopper rett på studie etter videregående, så hadde det vært en ide og reist rundt på de ulike videregående skolene i Finnmark og Troms og informert elevene om stipendordningen i de ulike samiskklassene?*
10. *Informere bedre og beløpet kunne vært større. Det er svært viktig med samiske fagfolk.*
11. *Gjøre stipendordningene mer synlig.*
12. *Bedre informasjon.*
13. *Informere om stipendordningene.*
14. *Stille på stand ved utdanningsmesser, både ungdomsskole og videregående. Mange som har samisk på barne og ungdomsskolen som ikke har det videre, noe de kanskje vil hvis de vet om stipendordningen. Vet om mange eksempler. Henge opp plakater i skolen osv.*
15. *Viktig med informasjon, slik at dette er kjent blant målgruppen.*
16. *Informere bedre om ordningen*
17. *Burde bli bedre kjent og omfatte voksne som driver selvstendig virksomhet (fiske, jordbruk, maskinstasjon, service ol.)*
18. *Syntes at stipendmottakere bør bli sendt ut til videregående skoler som tilbyr samisk for å informere om hvilke utdanninger som gir rett til stipend.*
19. *Jeg er fra Sverige og visste ikke om dette stipendet. Bedre markedsføring hadde vært bra for eksempel på Facebook.*
20. *Det må synliggjøres bedre at Sametinget HAR en stipendordning. Når jeg nettopp hadde begynt på studiet så visste ikke om dette før tidsfristen hadde passert. Et par måneder i forveien hadde jeg vært på Sametingets nettsider å lest om stipender og da var ikke "min" utdanning blant de prioriterte studiene. Jeg fikk ved en tilfeldighet vite om det. På skolen min hadde de ingen informasjon om dette, ikke plakater eller annet.*
21. *Sametinget kan spre mer informasjon om stipendet allerede før skolene har søknadsfrister. Da hadde man kanskje nådd flere?*

22. Markedsføre enda mer. Samarbeide med skoler slik at det ville vært mer synlig der også.
23. Være mer synlige i sosiale medier. Akkurat den informasjonen om stipendordningen syns jeg er altfor lite synlig for ungdom. Usikkerhet akkurat hvilke fagfelt det ytes stipend til. Løfte opp de feltene – det kan motivere flere til å velde akkurat disse yrkene.
24. Mer informasjon! Sametinget bør selv besøke studiesteder å fortelle om stipendet.

Økonomi/Stipendstørrelse/Plikttjeneste

25. Øke stipendene for søkere i områder med stort behov for samiskspråklig kompetanse, som sjøsamiske områder og sørsamiske områder. Samtidig bør samisk språk kunne være en del av barnehagelærer og grunnskolelærer utdanningene, hvor studenter igjen får stipend hvis de velger samisk innenfor sitt felt.
26. Økt stipend
27. Øke stipendet. Den har gått ned drastisk de siste 7-8 år, og det er bare kjipt for oss å høre, oss som får det nå.
28. Innfør solide avskrivninger i det generelle studielånet. Ingen hat lyst til å sitte med en studiegjeld på 200 000 / 300 000 for så ende opp i en lavtlønna yrkesgruppe (lærer/barnehagelærer/sykepleier) som i samiske sammenhenger dessuten ofte innebærer mye alenejobbing og ekstraarbeid med egenproduksjon av læremateriell og planverk. Hvis man vet at store deler av studiegjelda forsvinner ved fullført utdanning, så motiverer det både ved studievalget og ikke minst styrker det den generelle økonomien når man skal ut i den lavtbetalte uriasposten som ferdigutdanna barnehagelærer/lærer/sykepleier.
29. Gjør det obligatorisk at folk som jobber i forvaltningskommuner for ta samisk utdanning med permisjon med lønn. Om de må pendle så bør de få reisen dekket også.
30. Motivere vgs elever med bedre stipend ordninger til de som tar samisk som førstespråk. Følge godt med om studenter som utdanner seg til feks. Samisklærer, begynner å jobbe som samisklærer
31. Pliktår, i yrker det samisk er et behov. Ikke gis mulighet til og kjøpe seg ut av avtalen. Men stipend er ikke alltid avgjørende for at utdanning og boplass velges. Studentmiljø, fritidstilbud og fagmiljø vil også være avgjørende.
32. Stipend er fornuftig, kanskje det burde søkes et samarbeid med fylker, kommuner i forv området, slik at stipendene ble større og at pliktår i kommunen ble innført.
33. Større stipender og strengere krav til å få stipend. Gode forslag av dere at når man har fått stipend så skal man ha plikt til å arbeide i riktig fagfelt/samisk område/til nytte for Sápmi.
34. Øk stipendet. Det er for lite til at det skal gå ungdom til å bli i Sápmi.
35. Jeg tenker at på masternivå så er folk allerede i arbeid og da er det vanskelig å slutte for å studere. Da tror jeg at mer penger ville gjort dette mulig fordi de klarer seg ikke med mindre slik studenter må fordi de allerede har økonomiske forpliktelser. For meg var det å studere videre nå et økonomisk spørsmål. Slik tror jeg det er for flere. Men Sametinget kan jo ikke bare øke og øke stipendet hvis ikke det samiske samfunnet drar nytte av det, noe som burde være målet med en slik stipendtildeling. Det er ikke vits å kaste penger til studenter dersom det ikke kommer noe nyttig ut av det? Eller hva?

36. *For meg ville det vært nyttig dersom jeg i alle fall i et semester hadde fått såpass mye at jeg kunne sette av mer tid til å skrive master – eller at jeg kunne søkt permisjon fra jobben slik at jeg kunne vært 60 % student – økonomisk er det vanskelig for familiefolk.*
37. *Når studenten har fått A eller B på eksamen. Da hadde man kanskje hatt et eget stipend for å få bedre resultater på skolen.*
38. *Større stipend!*
39. *Øke hvor mye som blir gitt, gi garanti til studenter før de velger studieretning at man får stipend, ikke slik som nå at vi må søke per semester og vente på svar om vi får penger. Jeg tror at en større sum ville økt interessen men da må man nok ha plikttjenester knyttet opp mot det så pengene ikke "går til spille" dersom studenten ikke bryr seg om samiske saker og bare tar utdanningen for pengenes skyld..*

Studierelatert

40. *Kultur- og museumsfag bør prioriteres. Det er mangel på fagkompetanse innenfor samiske museer, og spesielt samiskspråklig fagkompetanse innen samlingsforvaltning, museologi og konservering.*
41. *Sats på tilrettelegging av studier, så det er vits å rekruttere folk fra steder uenfor Tromsø og Finnmarksvidda. Faktisk så hadde det vært helt fantastisk om jeg kunne fått dekt reiseregning eller opphold ved obligatoriske studietreff, da skulle kanskje flere blitt motivert til å ta fleksible studier.*
42. *Bredere synliggjøring av stipendet og kanskje åpne for fagbrevordninger innenfor mitt fagfelt. eks. off.forvaltningsområder for reindrift. Slik eks. snekkere, rørleggere m.m. har.*
43. *Ja, og hjelp gjerne til med å få fleksible studier fleksible nok til at det går an å jobbe samtidig. Sats mer på nettstudier, alle samer bor ikke i Tromsø eller Kautokeino. Sats spesielt på videre- og etterutdanning. Hva om dere ga stipend for å gi samiske lærere videre utdanning i andre fag, for å gi samiskelever tilbud om opplæring på samisk i alle fag? Eller stipend til helsefaglig utdanning for de som kan samisk, uavhengig av nivå (eventuelt på grunnlag av intervju)? Eller til begynneropplæring i samisk for folk som jobber med samiskspråklige brukere? Eller til ordinær lærerutdanning på norsk utdanningsinstitusjon for samiskspråklige studenter? De kommer nemlig tilbake dit de trengs, ihvertfall der hvor jeg kommer fra.*
44. *Variere litt på yrkene...*
45. *La også de som studerer grunnskolelærerutdanning og har samisk som 2.språk også få støtte og stipend for å bli lærere, ikke bare for samiske språkstudier. Selv om de ikke har samisk som 1.språk har de likevel god kulturkunnskap og gode språkkunnskaper. Tenker spesielt på sørsamisk der den største prosentandelen av samisktalende har samisk som 2.språk. Dette kan taes til ettertanke.*
46. *Vel, før det første bør jusstudenter kunne søke på stipendet. For det andre hadde det vært helt fantastisk om man for eksempel kunne tatt kurs i samisk juridisk språk! Hadde det vært noe slags kurs/del av utdanningen der vi faktisk lærer å bruke faget vårt på samisk, i samiske saker og i samiske områder, hadde jeg ikke tvilt på å søke på et stipend der det er vilkår om et eller flere pliktår, og stipendet hadde ikke engang trengt å være så stort, eks 15 000 i året.*
47. *Tilby stipend til omtrent alt som finnes av samiskspråklige studenter - de er alle totalt nødvendige for å få flere samiske fagfolk til de fleste fagfelt. Alle har ikke mulighet til å studere ved institusjoner som tilbyr undervisning på samisk eller i samisk.*

48. Gjøre det mulig å studere samisk språk etter Saal2, eller kombinere jobb i samiske områder med videre studier av språket. På den måten får en brukt språket i hverdagen samtidig som en lærer mer.
49. Muligens spisse stipendordningen.
50. Ha språkkurs i flere kommuner også de utenfor samisk forvaltningsområde. Gi større stipend til helsepersonell som blir i kommunene. Skal man ha pliktår må det være volum på stipendiet tilsvarende årslønn.
51. Sørge for at vi kan få muligheten til jobb og veiledning samt sikre en videre utdanning for oss som ønsker å få tilbake språket.

Veiledning/oppfølging

52. Mentor til samiskstudenter. Både gjennom skriftlig og muntlig. Ikke alle studenter har i hele tatt noen å snakke med. Mye kan skje over skype.
53. Sammen med stipendet følger en mentor. Mentoren er en samisk yrkesutøver innenfor ditt fagfelt. Vedkommende kan komme med råd og inspirere til videre arbeid. Mentoren kan hjelpe til slik at nyutdannede i større grad mestrer jobbhverdagen og slik unngå at nye yrkesutøvere faller fra/skifter karrierevei
54. Samiske samling en gang i måned, reise tur i sommer, julebord.
55. Det kunne kanskje opprettes en rekruteringsordning eller/og en fadderordning i sammenheng med stipendordningen for de som gjør ferdig for eksempel prof. utdanning.

Organisering

56. Ha bedre kommunikasjon med Samisk høgskole, og mindre rot i systemene
57. Forenkle søknader
58. Styrke områdene i Finnmark som er hardest rammet av fornorskningen. Det er nesten for sent for mitt område...
59. Samarbeide med kommuner og samiske institusjoner for å rekruttere der det trengs
60. Jeg synes at alle studenter ved Samisk høgskole bør få stipend fra Sametinget, og ikke bare de som går lærerutdanninga/barnehagelærerutdanninga eller samisk. En annen mulighet er at dersom stipendet hadde blitt større jo høyere utdanningen er. For eksempel at det er større stipend for masterutdanninger enn utdanninger på bachelor nivå. Det ville motivert til å ta enda mer utdanning.
61. Et årlig stipend. Ikke bare de årene når området prioriteres i budsjettet.

9.11 Alternative tiltak

9.11.1 Utvalgte kommentarer: Har du forslag til alternative tiltak som Sametinget kunne gjennomføre i stedet for å dele ut stipend?

Dokumenterte utgifter

1. Sponse bøker, hjemreiser,
2. Gi bøker istedenfor stipend. Man risikerer at folk bruker pengene til noe annet som ikke er relatert.
3. Lønn under utdanning, og betale for/låne ut pensumbøker
4. Gratis lære midler, transport kostnader.
5. Dekke utgifter til fagbøker. Dekke utgifter forbundet med studiet som semesteravgift, kursavgift, ekskursjoner.

Møtearenaer/Nettverk

6. Sametinget kan holde felles samlinger om læremidler til samisk lærerstudenter. Der fokus er samiske læremidler og motivering til dette.
7. Tilskudd til å arrangere samiske språkkurs flere steder i fylket.
8. Gjennomføre gratis språkbud for alle som er interessert, dele ut gratis litteratur. I og med at dette ikke er gjennomførbart vil jeg absolutt si at stipend er den beste måten å gjøre det på.
9. Gi tilskudd til "den kulturelle spaserstokken". Kulturmøter mellom folk og formidlere av samisk kultur.
10. Kurs, seminarer og slike ting. Gjerne på forskjellige steder.
11. Motiveringsresor/samlinger for studenter som studerer samisk språk. Kanskje hjelp med å få et utdanningsløp via sametinget, eller en ordentlig plan for videre studier og jobb. Kanskje muligt å innføre trainee-år etter utført studium, hos en samisk bedrift/organisasjon?
12. Gi tilskudd til foreninger og bygdelag som vil holde samiskkurs.
13. Tilby flere kurs. Arbeide med utdanningsinstitusjoner slik at tilbud kan gis flere steder
14. Jobbe for at samiske studenter har nettverk og faste "events" som eksklusivt er for studenter med samisk i fagkretsen. Jusstudenter har det, medisinstudenter har det, med eksklusive studieturer etc. Så er det viktig at fagpersoner har nettverk å kommunisere i / gjerne med faste årlige treff. Motiverer å vite at man får et nettverk der man ser en større "mening" med jobben sin.
15. Ha en chatt funksjon for støtte for samisk språk hvor man kan få hjelp med samiske språk. Påse at satni.org/ baakoe.org og [divvun](http://divvun.org/) blir brukervennlige for vanlige folk. Som en av de viktigste nettsider for samisk språk bør det være adskillig bedre brukerkontakt enn det som er i dag.
16. Arrangere konferanser (videregående) der man forteller ungdom om hvilke utdanninger det er behov for i Sápmi. Der man forteller om mulighetene som finnes i Sápmi, og at vi trenger sin i fremtiden!
17. Det hadde vært bra å lage en egen nettside/pamflett om dette, hvilke utdanninger som behøves i Sápmi og i de store byene hvor det er mye samer.

Infrastruktur

18. *Jobbe med studentmiljøene, fritidstilbud, fagmiljø. Jeg vil tro at mange f.eks velger bort Kautokeino er på grunn av små forhold. Lite tilbud.*
19. *Opprette attraktive arbeidsplasser! Kultur- og museumssektoren har behov for høyt utdannede mennesker - men lønningsnivået er langt bak andre samiske institusjoner. Museene blir utkonkurrert på arbeidsmarkedet. Ved å opprette attraktive stillinger med respektabel lønn vil folk søke seg inn mot utdanningene for å kunne søke på stillingene.*
20. *Kanskje en egen "samskipnad" som faktisk leier ut bolig og kommer med tilbud till studenter. Boligmarknaden i Tromsø er galen, og man skulle kunna tro att leia studentbolig via samskipnaden skulle vara ett rimligt alternativ. Men så er det ikke idag.*
21. *Hjelpe til å ordne boplass og evt arbeidsplass hvis noen vil bo en kort periode f.ex. i Kautokeino eller Karasjok for å lære språket.*
22. *Forresten så er tilrettelegging, gode tilbud, og aktiv rekruttering over hele sameland viktigst.*
23. *Ikke slutt med noe som funker, få det til å bli bedre. Dere er fremtiden for tilbake flytting til Samiske områder*
24. *Gratis samiskkurs til studenter hadde vært supert, for eksempel kurs i samisk juridisk skriving. I tillegg hadde det vært interessant med kurs i samisk kulturkompetanse, som studenter fra forskjellige studieretninger kunne hatt bruk for. Dette for å gjøre samiske studenter og andre oppmerksom på kulturforskjeller, og hvordan man best jobber med samer og samiske spørsmål. Det å holde et slikt kurs vil kunne ikke bare gjøre studenter mer forberedt til arbeidslivet, men kanskje også motivere flere til å jobbe i Sápmi. Ellers kunne Sametinget selv føre oversikt med ledige jobber der man får bruk for samisk språk og kulturkompetanse, slik at det alltid finnes en oversikt for nyutdannede og arbeidssøkende. Sametinget kunne også vurdere å gi karriereveiledning for mottakere av stipendene, eventuelt ha gode informasjonssider på nettet for mulighetene etter endt utdanning. Jeg tror også at Sametinget kan jobbe mer med å spre informasjon om behovet for samiskspråklige og samer med kulturkompetanse i arbeidslivet. Det er nok mange som ikke vet hvilke fordeler samisk språk- og kulturkunnskap gir dem etter endt utdanning. Denne informasjonen må spres til alle studerende, videregående elever og helt ned til ungdomsskoleelever.*

Gradert stpend/Plikttjeneste / Lønn etter endt utdanning

25. *Kanskje pliktår. Garantert jobb etterpå.*
26. *Sametinget kunne åpent opp for å finansiere deler av utdanningen til yrker hvor det er stort behov, og samtidig gitt de bindingstid. F.eks etter 5 årig utdanning har man 5.års bindingstid. Dette vil ikke alle kunne få, men man kan prioritere etter behov i ulike områder.*
27. *Tilskuddspremier til de som fullfører med graderingspremiering etter karakterer.*
28. *Love mer lønn for en tid etter endt utdanning dersom man arbeider en plass der utdanningen er relevant. Mulighet for å delta på seminarer for de valgte utdanningene der det er samisk perspektiv. 1-2 seminarer i året som man kan følge per nett.*
29. *Penger har makt og det er ikke noe man kan skjule. Dersom Sametinget kunne fortsatt med stipendet også etter at studentene gjorde ferdig utdanningen og jobber i et område som Sametinget prioriterer. Da hadde studentene på en måte hatt bedre lønn*

enn de norsktalende. Sametinget kunne også arbeidet for at de med utdanning kunne møttes i et fagmiljø, om det nå er en sykepleier i Harstad eller Karasjok så trenger de et eget fagmiljø.

- 30. En lærlingordning for samiske fag (i samiske firma osv.)*
- 31. Når du får stipend under studietiden innen et fagfelt er det da ikke naturlig at du begynner å jobbe i det fagfeltet. Hvis du ikke begynner å jobbe i samme fagfelt så har stipendet gått til spille. Enn hvis det hadde vært som krav at man skal arbeide noen år innen fagfeltet man har fått stipend til?*

Studierelatert

- 32. Gjelde for yrkesfaglig utdanning også*
- 33. Finansiert videreutdanning for å videreutvikle det samiske barnehagefagfeltet. Eks. trenger vi i fremtiden sterke barnehageledere i områder som ligger utenfor samisk språkforvaltningsområde. Vi trenger også videreutdanning/kurs i hvordan vi kan bevare og jobbe med samisk språk.*
- 34. Arbeide for bedre muligheter for gode samisklærere rundt om landet, og verdsette det arbeidet som gjøres blant kulturarbeidere*
- 35. Utdanne flere samisklærere og spre de godt!*
- 36. Jeg synes det er veldig viktig med samiskspråklig kvote i høyere utdanning, og oppfordrer dere til å tviholde på denne. Det fører direkte til at flere lærer seg samisk for å kunne søke på samisk kvote. Jeg har inntrykk av at ganske få vet om ordningen så det kan nok fremmes bedre.*
- 37. Studiene må være interessante.*
- 38. Sette i gang arbeidsprosjekter der folk kan ta master i samisk. Det hadde vært nyttig for de samiske institusjonene og studentene ville fått lønn under utdanning. F.eks. på Samisk høgskole.*
- 39. Betale faglitteratur. Lage avtale med bokhandelen slik at man får billigere fagbøker.*

Generelle kommentarer

- 40. Tiltaket i å dele ut stipend er flott i lys av at de fleste som bruker det er etterkommere av folk som ble rammet av fornorskningspolitikken. Staten bruker penger for at vår foreldre-besteforeldre-og oldeforeldre var tvunget til å gi opp språket. En stipend til oss etterkommere er en av mange tiltak som er en forsoning.*
- 41. Stipend er nok et veldig gunstig virkemiddel. Money talks...*
- 42. Noen kroner motiverer - tror det er et bra motiveringstiltak*
- 43. Jeg synes stipendordninger er et bra virkemiddel.*

10 Sammenlignbare stipendordninger

Det finnes flere andre stipendordninger for samisk høyere utdanning. Disse ordningene har til dels andre betingelser enn stipendordningen for høyere utdanning som forvaltes av Sametinget. I prosjektet har vi kartlagt kriterier for tildeling og beløpet som studentene får. Formålet er å belyse hvordan andre løsninger kan påvirke interessen for, og effekten av stipendet.

10.1 Nordland fylke

Nordland fylke gir utdanningsstipend til studenter i samisk språk på universitets- og høgskolenivå. Samiske lag, foreninger, organisasjoner og institusjoner i Nordland kan også søke tilskudd til språkmotiverende tiltak.

Formål	Utdanningsstipendet skal motivere til å ta utdanning i samiske språk.
Hvem kan søke	Søkere som studerer samisk språk på universitets- eller høgskolenivå. Søkere som har samisk språkopplæring på videregående skole.
Hva kan støttes	Utdanningsstipendet skal støtte utdanning i samiske språk, som formålet sier.
Vilkår	Søkere til utdanningsstipendet må ha vært bosatt i Nordland minimum i 2 år. Søkere som er midlertidig bosatt utenfor Nordland på grunn av familieforhold eller lignende, vil bli særskilt vurdert i hvert enkelt tilfelle.
Støttenivå	Varierende fra år til år.
Krav til søknad	Det er utarbeidet egne søknadsskjema som skal benyttes for utdanningsstipendet.

Kilde: <https://www.nfk.no/samiske-sprakstipend.758571.aspx>

10.2 Seminarii Laponici

Seminarii Laponici Fond er forvaltet av Samisk høgskole og utdeles annet hvert år til studenter som leser samisk som en del av lærerutdanningen. Stipendet er til utdeling hvert annet år, til studenter ved Sámi allaskuvla/Samisk høgskole, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Tromsø, Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Formål	Økonomisk støtte til studenter som studerer samisk som del av lærerutdanningen. Stipendets formål er å styrke lærersituasjonen i områder hvor samisk språk og/eller samer er i minoritet, og hvor mangelen på lærere med samiskspråklig kompetanse er betydelig.
Hvem kan søke	Prioriterer samiske studenter som har sørsamisk eller lulesamisk språkbakgrunn og med tilhørighet til disse områder, og/eller samiske studenter med samisk språkbakgrunn fra sjøsamiske områder, eller fra områder i svensk eller finsk Sápmi.
Hva kan støttes	Samisk som en del av lærerutdanningen
Vilkår	Ingen absolutte krav. Ved tildeling av stipendet vektlegges det at studentene i tillegg kan vise til aktivt samfunnsengasjement i samiske spørsmål og/eller urfolksspørsmål. Andre forhold ved studentens samfunnsengasjement kan også vektlegges. Ved tildeling av stipendet vil det vektlegges at studentene kan vise til god progresjon i sin lærerutdanning.
Støttenivå	Det utdeles stipend annet hvert år til studenter som leser samisk som en del av lærerutdanningen. 15 000 norske kroner
Krav til søknad	

10.3 Joho Niillas stipeanda

Universitetet i Tromsø har en stipendordning, Joho Niillas stipeanda, som går til studier av samisk språk på mastergradsnivå.

Formål	Stimuleringstiltak for å få flere studenter til å studere samisk språk på 2000-nivå og masternivå.
Hvem kan søke	Ingen ytterligere krav
Hva kan støttes	Studier av samisk språk ved Universitetet i Tromsø på 2000-nivå og masternivå.
Vilkår	Ingen ytterligere vilkår
Støttenivå	Stipendet vil lyses ut en gang i året og det er satt av NOK 20.000 til utdeling.
Krav til søknad	

10.4 Korttidsstudiebidrag for studier i samiska

Det er det svenske Sametinget som har ansvar for administreringen av ordningen. Ordningen er rettet mot "den som bedriver kortere studier i alfabetisering i samisk".

Formål	Formålet er å fremme det samiske språket slik at samer som ikke har fått mulighet til å lære seg å lese og skrive på samisk får muligheten til det.
Hvem kan søke	En forutsetning er at søkeren selv, foreldre eller besteforeldre har eller har hatt samisk som språk i hjemmet eller at man har stemmerett i Sametinget.
Hva kan støttes	Man kan få korttidsstudiebidrag om man deltar i en kurs i Sverige: arrangert av Samernas utbildningscentrum i Jokkmokk arrangert av folkehøyskoler eller kommunal vokseutdanning arrangert av en studiesirkel
Vilkår	Studiebidraget er ikke semesterlønegrundande eller pensjonsgivende. Bidraget gjelder kun kort kurs. Et kurs er høyst 14 hele dager eller 112 timer. Du kan få statsstøtte til flere kurs per år, men studiene får samlet omfatte høyst 30 dager eller 240 timer per år. Du kan også få bidrag for skålige kostnader til reiser, kost og losji (se Föreskrifter STFS 2008:1, 6 § og 7 §). Lærere/kursledere er ikke berettiget stipend. Barn/skolelever som omfattas av skoleplikt med behov for å lære seg å skrive og lese på samisk er ikke berettiget stipend. Universitetsstudier gir ikke stipend. Kurs/utdanning utenfor Sverige gir ikke stipend.
Støttenivå	Studiebidraget er skattefritt, 90 kroner per time (2016).
Krav til søknad	Senest en måned før studiestart. Eget søknadsskjema.

11 Oppsummering av funn

Evalueringen skal vurdere måloppnåelse for Sametingets stipend til høyere utdanning samt komme med forslag til eventuelle endringer i forhold til dagens ordning. Vi oppsummerer her funn fra intervjuundersøkelsen og spørreundersøkelsen, med utgangspunkt i spørsmålene i oppdragsbeskrivelsen. Vi drøfter funn innenfor 4 hovedområder.

1. Stipendets betydning for studentenes valg av studieretning
2. Sammenheng mellom stipend og yrkesaktivitet
3. Holdning til pliktår/-tjeneste
4. Andre rekrutteringstiltak

11.1 Stipendets betydning for studentenes valg av studieretning

Aktuelle spørsmål:

- *Hvorfor har studentene valgt som de har gjort?*
- *Har stipendet vært en avgjørende faktor for å velge studiet?*
- *Er størrelsen på stipendet av betydning?*

For at stipendet skal kunne påvirke valg av utdanning, er det en forutsetning at stipendet er kjent når valget tas. I vårt datamateriale (både intervjuene og spørreundersøkelsen) finner vi at svært få visste om stipendordningen før de begynte på utdanningen de har fått støtte til. I den elektroniske undersøkelsen svarer over halvparten at de ikke hadde kjennskap til stipendordningen før de valgte studie. De fleste har fått informasjon om stipendordningen via studiestedet. Flere fikk ikke vite om ordningen før de hadde gått ett eller flere år på en utdanning som var støtteberettiget. Ifølge intervjuene har et mindretall har fått kjennskap til ordningen på videregående skole eller gjennom venner/familie. Den elektroniske undersøkelsen viser at familie og venner samt Sametingets hjemmeside er viktige informasjonskanaler for å spre informasjon om stipendordningen. Det er kun 5,1 % som opplyser at de har fått informasjon om stipendordningen via sosiale medier. Det er et meget lavt tall i forhold til at nesten 100 % av målgruppen bruker sosiale medier daglig.

For de aller fleste har altså stipendordningen ikke påvirket valg av utdanning. Fra intervjuene er inntrykket at flertallet har vært fast bestemt på hvilken utdanning de ønsket å ta, og at stipendordningen kom som et ekstra gode. Den elektroniske undersøkelsen underbygger dette blant annet ved at 60 % sier at de er helt eller delvis uenig i at stipendet hadde avgjørende betydning for studievalget. Til gjengjeld trekker veldig mange fram positive effekter av stipendet. Det framheves at stipendordningen er motiverende, og skaper legitimitet rundt det å prioritere samiske studier. Studentene forteller at stipendet har vært med på å lette studiehverdagen. Pengene har gitt de mulighet for å kjøpe relevant litteratur og til å dekke reise og oppholdskostnader til ekstra studieturer eller til studiested som har hatt bedre tilbud innen samiske studier.

Det er kun ca. 20 % som sier at stipendet helt eller delvis har hatt betydning for studievalget. Fra kommentarene kan en lese at stipendet i stor grad har vært avgjørende for stipendmottakerne som har tatt samisk språkstudium ved siden av full studiebelastning, for eksempel ved siden av lærerutdanning. For denne gruppen har stipendet hatt betydning for at de har valgt å ta samisk i tillegg, eller hatt mulighet til å prioritere dette, fremfor å ta en jobb ved siden av studiene. Det samme gjelder de som har tatt samisk som deltidsstudier ved siden av ordinær jobb. For disse har stipendet vært avgjørende for at de har kunnet kjøpe seg fri fra sin ordinære jobb for å kunne konsentrere seg om studier i perioder. Noen framhever også at stipendet har ført til at det har vært lettere å fortsette på studier som er påbegynt på grunn av den ekstra økonomiske støtten som Sametinget gir.

Testens laveste gjennomsnittsscore på 1,41 kommer på spørsmål om respondentene ville valgt et annet studieum hvis det ikke var for stipendordningen.

Oppsummert har evalueringer sterke indikatorer på at stipendet i liten grad har påvirket studentenes studievalg. Studentene har valgt studie utfra interesse, uavhengig av Sametingets satsingsområder for stipend. Et unntak her er deltids språkstudier.

På direkte spørsmål om hvor høyt nivået på stipendet må være for å ha betydning for studievalget, kommenterer veldig mange at det bør minst ligge på dagens nivå og opp til kr. 20.000 pr. semester. En annen stor gruppe mener at stipendet må økes til mellom kr. 30.000 og kr. 50.000, mens et mindretall fører opp at stipendet da må ligge mellom kr. 50.000 og kr. 100.000.

Ved å sammenligne størrelsen på Sametingets stipend med sammenlignbare ordninger ser vi at tildelingsnivået er omtrent det samme.

11.2 Sammenheng mellom stipend og yrkesaktivitet

Aktuelle spørsmål:

- *Er stipendmottakerne etter endt utdanning yrkesaktive innenfor den utdanningsretningen det er ytt stipend til?*

63 % av respondentene sier at de helt eller delvis fortsatt er yrkesaktiv innenfor den utdanningsretningen de fikk stipend til. 25 % svarer negativt på dette spørsmålet. Det viser at studentene i stor grad velger jobber innenfor sin utdanning, og således oppfyller intensjonen ved stipendordningen som er å rekruttere flere fagfolk til de områdene det ytes stipend til.

Flertallet av stipendmottakerne oppgir i spørreundersøkelsen at de benytter samisk språk- og kulturkompetanse i den jobben de har i dag. 86,7 % oppgir at de helt eller delvis bruker samisk kulturkompetanse, og tilsvarende tall for bruk av samisk språk er 76,9 %. Det er testens to høyeste score. I intervjuene fikk vi vite at et flertall har samisk som arbeidsspråk, mens mindretallet bruker samisk jevnlig i møte med samiske klienter.

Resultatene forteller at stipendmottakerne er gode ambassadører for bruk av samisk språk og kultur i sitt daglige virke. Dette bekreftes av at alle som har fått stipend behersker samisk språk på eller annet nivå. Det er ingen av respondentene som har svart at de ikke bruker samisk, og dette er helt i tråd med vilkårene for tildeling.

11.3 Holdning til pliktår/-tjeneste

Aktuelle spørsmål:

- *Hvordan stiller respondentene seg til forslaget om pliktår for lærer- og barnehagelærerstudenter som mottar stipend fra Sametinget?*
- *Vil innføring av et pliktår ha konsekvenser for søknad om stipend til de aktuelle utdanningene – og i tilfelle hvilke (for eksempel skifte av studieplaner)?*

Både intervjuene og spørreundersøkelsen tyder på at respondentene stiller seg positive til en form for pliktår. Gjennomsnittsscorene ligger mellom 3,23 og 3,76 som er godt på den positive siden. Tallene gjelder for alle respondentene.

Vi spurte om stipendmottakernes synspunkter på fire konkrete modeller for pliktår:

- 1) Jobbe i en stilling i ett år det kreves aktiv bruk av samisk språk eller kulturkompetanse (3,76)
- 2) Jobbe som lærer/barnehagelærer i ett år (uten krav til å bruke samisk i jobben eller arbeidssted etc) (3,49)
- 3) Bidra som fadder/mentor/veileder for studenter/nyutdannede (3,28)
- 4) Jobbe som lærer/barnehagelærer i gitte kommuner i ett år (for eksempel innen samisk forvaltningsområde) (3,23)

Respondentene fra den elektroniske spørreundersøkelsen er mest positiv til den første ordningen der kravet er å bruke samisk språk- eller kulturkompetanse. Deretter følger ordningen med å ha et pliktår innenfor den yrkesutdanningen de får stipend til. Når det gjelder den tredje og fjerde ordningen, hvor stipendmottakerne henholdsvis forplikter seg til å være mentor o.l.l. eller forplikter seg til å jobbe innenfor et bestemt geografisk område, er respondentene noe mer skeptiske. Slik vi oppfatter det, vil f.eks ordning nr. fire føre til at flere må vurdere nøye om de kan innfri disse forpliktelsene, før de søker om stipend. Den største skepsisen mot pliktår i gitte kommuner er at det vil være bestemmende for bostedsvalg, og det oppleves som problematisk. Barnehagelærerne er over gjennsnittlig positiv til pliktår med gjennomsnittsscore på de fire modellene på 4,1 – 4,5 – 3,6 – 3,2 mens grunnskolelærerne ligger under gjennomsnitt med score 3,2 – 3,3 – 2,9 – 2,9.

Det er ingen vesentlige forskjeller i synet på pliktår mellom de som bruker samisk som første språk og de som bare kan noen samisk. Derimot ser vi at gruppen som bruker lulesamisk er langt mer negativ til plikttjeneste enn som de benytter nordsamisk og sørsamisk. Det skiller mellom 0,5 og 1 poeng på gjennomsnittsmålingene, og det er en markert forskjell. Evalueringen gir ingen gode svar på årsaken til de store differansene.

På spørsmål om studentene ville la være å søke på stipendeordningen hvis det ble innført pliktår, deler utvalget seg ca. på midten med gjennomsnittssvar på 2,92 som så vidt tenderer til den negative siden. De som er negative til plikttjeneste, peker i stor grad på at stipendet må øke i størrelse for at pliktår skal være akseptabelt. Utfordringer med å praktisere/administrere pliktår, trekkes også fram av de som argumenterer mot plikttjeneste.

Det er ingen av de andre stipendordningene vi har kartlagt, som stiller krav om pliktår eller andre forpliktelser knyttet til stipendet. Utdanningsstipendet i Nordland fylke stiller krav om at søker må ha vært bosatt to år i Nordland, i forkant av stipendtildeling (men unntak kan vurderes fra sak til sak).

11.4 Andre rekrutteringstiltak

Aktuelle spørsmål:

- *Er det andre rekrutteringstiltak Sametinget burde velge framfor stipend?*

På spørsmål om det er andre rekrutteringstiltak Sametinget bør støtte, kommer det fram flere forslag. De mest konkrete er:

- Støtte til dokumenterte utgifter som litteratur, fagbøker, reiser, semesteravgift, ekskursjoner m.m. for å sikre at stipendet blir brukt for å dekke studierelaterte utgifter
- Støtte opp om nettverksbygging og samiske møteplasser som språkkurs, motiveringsseminarer, kulturmøter, kurs, seminarer m.m. for å sikre at samiske ungdommer møtes
- Vurdere mentorordning for samiskstudenter og eventuelt nyutdannede med mål om å øke rekrutteringen av fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse
- Opprette en chattefunksjon der studenter og andre kan få hjelp med spørsmål angående samisk språk
- Bidra til bedre infrastruktur for studenter, f.eks. i form av å være behjelpelig med å skaffe boliger i samiske områder for studenter som ønsker å praktisere språk.
- Bistå med karriererplanlegging
- Administrere oversikt over ledige jobber som krever samisk språk- og kulturkompetanse, og gjerne sett i sammenheng med en oversikt over nyutdannede og arbeidssøkende
- Øke stipendandelen, og innføre pliktår/bindingstid på utdanninger til yrker med stort behov

Det overordnede bilde, er at studentene er fornøyde med stipendordningen. Slik vi ser det, når Sametinget målgruppen for stipendordningen. Alle respondentene i spørreundersøkelsen og i intervjuundersøkelsen behersker samisk språk, og flertallet behersker det godt. Videre bruker flertallet samisk i den jobben de har i dag, og de jobber innenfor den studieretningen som de har fått stipend til. Noen mener at ordningen burde vært utvidet til flere utdanninger, og andre mener at ordningen må spisses slik at det deles ut større stipend til yrkesutdanninger med store behov. Dette må sees i sammenheng med forslag til eventuelt nye rekrutteringstiltak.

12 Anbefalinger

Evalueringen viser at Sametingets stipend for høyere utdanning har relativt liten påvirkning på studentenes hovedstudievalg. Derimot ser vi at stipendet har en positiv effekt i forhold til å få flere til å velge samiske språkstudier ved siden av ordinære studier eller deltidsjobb. Dette resulterer i at det utdannes flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse som er målet for stipendordningen. Det er tydelig at de med sterkest språkkompetanse er de mest lojale i forhold til å være i et yrke det er ytt stipend til, og det er også disse som i langt større grad bruker samisk språk- og kulturkompetanse i jobben. Krav om samisk språkkompetanse virker derfor som et meget relevant krav for de som skal motta stipend.

Vi anbefaler at Sametinget opprettholder stipendordningen for høyere utdanning, men at det på bakgrunn av evalueringen gjøres endringer for å oppnå enda bedre måloppnåelse. Foreslåtte endringer og tiltak presenteres i følgende kapitler.

12.1 Informasjon/Markedsføring

Slik det er i dag, er ikke stipendordningen for høyere utdanning godt nok kjent til å kunne påvirke ungdommenes studievalg. Vi mener at stipendet kan ha betydning for studievalg dersom en person vurderer flere ulike utdanninger, og har informasjon om stipendordningen når valget skal tas. Informasjonen må i mye større grad nå ut til aktuell målgruppe, og informasjonen må komme ut mye tidligere enn den gjør i dag.

For at stipendet i større grad skal kunne påvirke studievalget til studentene, er det avgjørende at elever på videregående skoler får informasjon om ordningen. Siden ett av kriteriene for å kunne søke er avlagt samisk eksamen på videregående nivå, er det også viktig at elever på ungdomsskolen blir gjort oppmerksomme på ordningen.

Sametinget deler i dag ut stipend til elever i videregående skole som har samisk i fagkretsen sin. Det ville være naturlig at elever fikk vite om stipendordningen for høyere utdanning samtidig som de fikk informasjon om stipendet som retter seg mot videregående skole. Ungdomsskolene har f.eks. et arbeidslivsfag der de får informasjon om alternative utdanninger.

Sametinget bør jobbe mot skoler i aktuelle geografiske områder for å komme inn med informasjon om stipendordningen. Et overordnet mål bør være at alle avgangelever ved videregående skoler i samiske områder skal ha fått informasjon om stipendordningen innen rimelig tid før søknadsfristen til høyere utdanning går ut.

Sosiale medier kommer veldig dårlig ut som informasjonskanal i undersøkelsen, og her ligger det et stort forbedringspotensiale. Sosiale medier er en meget virkningsfull og billig informasjonskanal å bruke for å nå ut til elever og studenter. Aktuell informasjon å legge ut er søknadsfrist, prioritere utdanningsområder, beskrivelse av behov innenfor bestemte yrker, søknadsveiledning, søknadsskjema m.m.

Utdanningsmesser er en annen, alternativ arena som samler mange ungdommer, og som er viktig for å nå ut med informasjon til målgruppen.

Vi har kartlagt 4 andre stipendordninger som har samiske studenter som målgruppe, og vi ser gevinster hvis Sametinget kunne samordne sin informasjon med institusjonene som deler ut disse stipendene. Sametinget kan blant annet legge ut lenker på sin hjemmeside til disse stipendene, siden formålene til dels sammenfaller med Sametingets stipendordning og vice versa. Tilsvarende bør Sametinget jobbe for at Samisk høyskole og Universitetet i Tromsø (UiT) bruker de samlede stipendordningene i sin markedsføring når de rekrutterer studenter.

Det anbefales at Sametinget utarbeider en informasjonplan som beskriver informasjonstiltak innenfor en tidsramme på ett år. Planen må inneholde følgende elementer:

- Hvilke informasjonstiltak som skal gjennomføres
- Når aktivitetene skal gjennomføres
- Hvor mye aktivitetene skal koste
- Hvilke mål disse aktivitetene skal føre til

12.2 Pliktår/-tjeneste

Tilbakemeldingene fra evalueringen er forsiktig positive til å innføre en form for pliktår i tilknytning til tildeling av stipend. Tiltaket som oppfattes som best er å gjennomføre pliktår i en stilling som krever samisk språk- eller kulturkompetanse eventuelt i kombinasjon med den utdanning det er ytt stipend til. Flertallet er positive, samtidig som noen er veldig negative og sier at de ikke vil søke hvis det blir innført pliktår. De som tilhører lulesamisk gruppe er mest negativ til pliktår, og det kan være grunn for å sjekke om det er spesielle forhold som er avgjørende for det.

Innføring av pliktår sikrer i større grad målet om flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse. Som følge av resultater fra evalueringen, foreslås det å innføre stipend med differensiert størrelse avhengig av om stipendmottaker aksepterer pliktår eller ikke.

- Alternativ 1: Søker aksepterer pliktår og mottar en større stipendandel enn ved alternativ 2
- Alternativ 2: Søker aksepterer ikke pliktår og mottar et avkortet stipendbeløp

Beløpene må bestemmes ut fra årets budsjett, men forslag til en overordnet linje er å øke stipendet for alternativ 1 i forhold til dagens nivå, og legge tildeling for alternativ 2 litt under dagens nivå.

12.3 Valg av prioriterte yrker/størrelse på stipend

Evalueringen har gitt svar på at stipendet i begrenset grad er førende for studenters studievalg. Hvis stipendet skal være et virkemiddel for å få studenter til å velge yrker der det mangler

fagfolk, må størrelsen økes. Gitt at budsjettene for de nærmeste årene i størrelsesorden er lik det de har vært, vil det være behov for en omfordeling av stipendene. De siste årene har antall stipendmottakere gått kraftig opp samtidig som stipendbeløpet har gått ned.

Hvis Sametinget ønsker at stipendet skal ha avgjøende betydning for studentenes valg, er det nødvendig å prioritere hardere. Vi anbefaler at Sametinget innleder et tettere samarbeid med kommunene i samiske områder for å kartlegge behovet for fagfolk. Det vil være nødvendig å gjennomføre en strengere utvelgelse av prioriterte yrker enn i dag for å sikre tilstrekkelig antall studenter innenfor de områder der det virkelig trengs. For de utdanningsretningene der behovet er størst, innføres det større stipend, pliktår og tettere oppfølging med f.eks. mentor. Slike tiltak, mener vi vil føre til enda større måloppnåelse. Konsekvensen vil med stor sannsynlighet være at Sametinget vil måtte redusere antall tildelinger, og vi anbefaler at dette gjøres i kategorien av søkere som ikke ønsker å gjennomføre pliktår, j.fr. 12.2.

12.4 Vurdere alternative rekrutteringstiltak

Gjennom evalueringen er det kommet fram ulike rekrutteringstiltak som kan komme i tillegg til eller som delerstatning for stipendordningen. Det er behov for å gjøre en nærmere utredning i forhold til fordeler, ulemper og kostnader med de ulike forslagene. Det anbefales at Sametinget identifiserer 1-3 alternative tiltak fra kapittel 11.4 som det gjennomføres en konsekvensutredning for. Målet er å få et bedre beslutningsgrunnlag i forhold til eventuell innføring.

13 Kilder

- Sametingets budsjetter for årene 2005-2016
- St.meld. nr. 7 (2006-2007) Om Sametingets virksomhet i 2005.
- NOU (2000:3:91) Samisk lærerutdanning.
- NF-rapport nr. 7/2012 Samisk Språkundersøkelse 2012.
- SSB (2016/5) Samisk statistikk 2016.
- Kunnskapsdepartementet (2011: 37) Nasjonale rekrutteringsstrategi for samisk utdanning. Strategi 2011-2014.
- https://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=413356&p_dimension_id=88182
- <http://www.legathandboken.no/Geografisk-begrensede/Finnmark/Seminarii-Laponici-fond>
- <http://samas.no/nb/studenter/stotteordninger>
- <https://www.nfk.no/samiske-sprakstipend.758571.aspx>
- <https://www.sametinget.se/studiebidrag>